

Apare la 15 a fiecărei luni.
Prețul unui număr 25 Lei.

Redacția și administrația :
CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 36.

Abonament: pe un an Lei 240
pe jumătate de an „ 130

Pornind la drum

Gândul acestei reviste s'a născut în o seară de Septembrie târziu, în casă din vârful de munte, unde sălășluiau de câteva zile.

Inserarea ne ajunsese împrăștiată, care pe unde dibuiam pe urmă de cerb, și acum în pragul nopții eram adunați de nou între pereții de trunchi neciopliți ai cabanei. Toma și Achim adunară de pe masă miezurile cinei noastre simple, șterseră de sudori armele aninate în piroane de lemn, și — în vreme ce noi, cei patru preteni, ne cuibăream în pătulele de cetină moale — mai umplură încă odată cu crepături de brad pânțele sobei. Apoi își căutară și ei, paznici vrednici, un colț de hodină în aretul focului.

Dupăcum murea viața în feștila înădușită în lampă, prindeau tot mai mult curaj sulitele de lumină care țîșneau dintre râtezele sobei și se alungau jucăușe dealungul peretelui din față, iar în pervazul îngust al ferestei se deslușau tot mai mult licuricii stelelor. Printre mușchiul bătut între bârne se filtra fără încetare aerul răcoros de afară, aducând înbalsamat miros de rășină.

Și, ca în fiecare seară, a început să se dăpene firul poveștilor.

Unul o întâmplare vânătorească, celalalt o observație din minunata lume, atât de puțin cunoscută, a vieții jvinelor. Unul o znoavă, celalalt o problemă vânătorească... Se inoda firul, dela un tovarăș la celalalt, înviind amintiri și nădejdi, care acopereau gândurile vieții fiecăruia dintre noi în văpaia unei alte lumi. Ne cufundăm în lumea descătușată de falșul convențiunilor, stăpânită numai de legile firii, cumînți și fără târguială. Dispar zăgazurile sociale, se năruie zidurile, pe care veacurile ni le-au ridicat între noi și mama noastră: pământul. În câteva clipe timpul fuge înapoi cu pași de mii de ani, și ne regăsim o mână de oameni tovarăși, deopotrivă între noi, feriți de asprimile nopții în un adăpost primitiv din vârful de munte.

În jurul nostru foșnește aceeași pădure de brad nepângărită de secure, ne străjuiesc aceleași piscuri cu piatră arsă, același luceafăr ne zimbește, ca și înainte cu sute și cu mii de ani, când alți oameni au urcat muntele, alți oameni au gonit gadinele pădurii, și după zi de trudă, alți oameni s'au adunat tovarăși buni în jurul focului ațâțat din crepături de brad.

Alți oameni, mai înfrățiți cu zidirea lui Dumnezeu, și poate, mai înfrățiți și între ei.

Timpul ne răpește în goana lui cu el, ne desbracă sufletele de tot ce s'a încărcat strein din neam în neam, și ne simțim numai oameni, înfrățiți și noi cu zidirea lui Dumnezeu, înfrățiți între noi...

Focul adoarme pe încetul și adorm și vorbele oamenilor trudiți.

Din adâncul văii din fața colibei răzbește până la noi muget întărit de cerb, care își strigă stăpânirea peste ceata lui. Brazilii au început să cânte, în vântulețul trezit, cântec de leagăn.

Și în acea seară minunată de Septembrie târziu a încolțit gândul revistei noastre.

Să aducem în casele cercetate de atâta greu ale pretenilor noștri cât mai des iluzia mirosului de brad și a aerului tăios de munte. Să-i desprindem din vreme în vreme dintre pietrele de moară, care le macină neconținut sufletele. Să-i apropiem de izvorul seninătății și al liniștei : de minunea pe lângă care trecem fără să o vedem, minunea pentru înfăptuirea căreia și Cel Atotputernic a trebuit să muncească greu șase lungi zile biblice.

Să adunăm sincer mâinile vânătorești, să hoinărim împreună în largul câmpiilor, dealungul pâraelor de cleștar, să urcăm alătura culmile. Să pândim cu dragoste viața făpturilor negrăitoare, și să răsplătim durerea și pierderea pe care o duce glonțul nostru, cu înzecită binefacere de pază și ocrotire.

Tovărășie frățească între vânători, — dragoste pentru pământul nostru și pentru toate vietățile pe care le ocrotește, — iată gândul, care ne călăuzește.

I-am zis revistei noastre „Carpații”, pentru a înfățișa imaginea acestui colț de pământ pe care vrem să-l cultivăm și să-l facem și mai

mult cunoscut și mai mult iubit. Și pornim la drum în frunte cu imaginea vânătorească a Celui ce a făcut din Carpați spinarea unei țări, pentru a ne fi pururea, și nouă și cititorilor noștri, neuitată pildă de virtute vânătorească.

IONEL POP

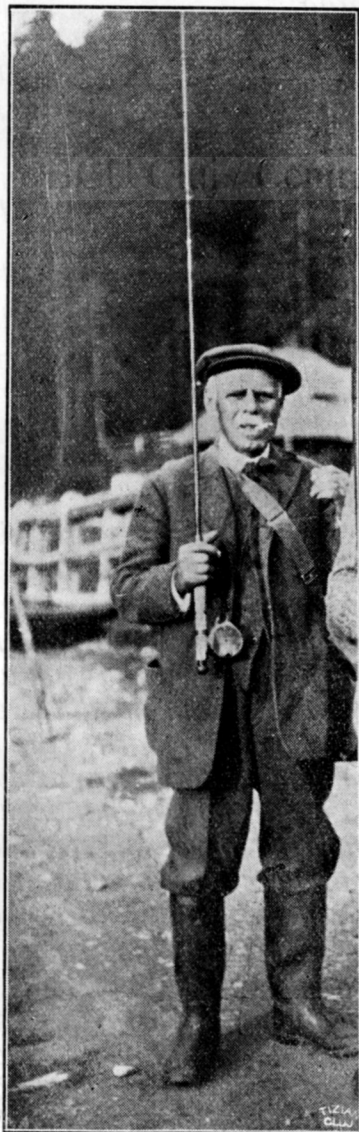
CU UNDIȚA

de IOAN AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI

Oamenii serioși, oamenii gravi, nu numai că nu vor ceti această scriere, dar vor avea și un zâmbet de compătimire, aflând că la vârsta mea și la situația mea de academician, în loc să mă ocup de lucruri serioase, m'am apucat să scriu despre pescuitul cu undița.

Această atitudine a oamenilor gravi și serioși vădește pe deoparte disconsiderarea de care se bucură la noi, mai ales în vechiul regat, îndeletnicirea pescuitului cu undița; iar pe de altă parte vădește o împătrită ignoranță: ignoranță a evoluției pescuitului cu undița, — ignoranță a farmecelor acestei îndeletniciri, — ignoranță a avantajilor ei nu numai fizice dar și intelectuale — și ignoranță a legăturilor ei cu interesele superioare ale statului.

Da, la noi, mai ales în vechiul regat, — cu toate că existența multelor lacuri din jurul Capitalei putea îngădui propășirea acestei îndeletniciri, — pescuitul cu undița e cu totul disconsiderat, lăsat pe seama lăutarilor, a bărbierilor, a oamenilor cam într'o ureche. Cel ce e văzut plecând cu undița la pescuit e întâmpinat cu un zâmbet compătimitor, zâmbetul acordat nebunului nevătămător. Și acea-

Ioan Al. Brătescu-Voinești.

stă atitudine a oamenilor cuminți față de pescarul cu undița e de cel puțin nouăzeci de ori la sută justificată.

Răurile noastre din vechiul regat au fost și continuă de a fi atât de pustiite, prin toate mijloacele de distrugere imaginabile: plăși, năvoade, mreji, saci, prostovoale, otrăvuri, dinamită, abateri de apă; bălțile au fost raclate în mod atât de nimicitor, — încât a devenit în adevăr, din partea unui om în toată firea, o adevărată nebunie să continue de a spera, că mai poate prinde cu undița un pește, care să merite timpul pierdut în așteptarea realizării acestei speranțe. Există în limba noastră și o zicătoare în acest sens: *Cu pește de undiță și cu mămăligă de râșniță nu se satură omul.*

Când se limpezesc apele, de îndată ce într'o adâncătură s'a semnalat prezența a câtorva pești, gata sunt primarul, popa, învățătorul, notarul, plutonierul-major, care dacă n'au cartușe de dinamită, pun câțiva derbedei ai satului să li-i prindă cu gogoși, sau prin abaterea apei. Din fructul acestei isprăvi, bine înțeles, împărtășesc pe domnul subprefect, sau pe domnul prefect, care sunt încântați să aibă la dejun un rasol de mreană, ori măcar o saramură de clenți, fără măcar să le treacă prin gând să se intereseze de cum au fost prinși.

Eram acum un an cu doi prieteni pe malul Argeșului. După trei ceasuri, în care, cu toate uneltele noastre perfecționate, nu prinsesem nimic, un țăran care trecea ne spune:

— De geaba, nu cred să puteți prinde ceva, că duminica trecută un domn căpitan dela 4 roșiori a dat aici trei cartușe de dinamită; a scos cu soldații o groază de pește.

Și dacă acest lucru se poate petrece la câțiva kilometri de Capitală, își poate oricine închipui ce se întâmplă în tot restul țării.

Lacul Snagov, această minune, înaintea cărei rămân în extaz străinii care-l vizitează, a fost timp de mai bine de zece ani pustiit, raclat cu năvoadele, dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie. Numai zilele de geruri năprasnice întrerupeau năvoditul. Și această sălbătăcie ar continua și astăzi, dacă nu da Dumnezeu să moară exploatatorul. Ba chiar după moartea lui s'ar fi continuat, dacă nu intervenea însuși Regele, pe care eu, exasperat de insuccesul repetatelor mele intervenții pe lângă toți miniștrii ce se succedaseră la Ministerul de domenii, l'am rugat să intervie.

Da, cerusem tuturor miniștrilor să puie capăt acelei ticăloșii, mă silisem înzadar să-i fac să înțeleagă ce nebunie era acea sleire prin pescuire zi de zi cu năvoadele a unui lac, care nu era repopulat cu pește prin revărsările nici unui fluviu. Unii îmi răspuseră: — „Ei, comedia dracului, de peștele din Snagov îmi arde mie acum?” Alții: — „Da, da, ai dreptate, am să iau măsuri”. Dar legăturile de rudenie ale exploatatorului cu influente persoane politice împiedecau luarea oricărei măsuri. Ajunsesem să fiu primit cu zâmbete de compătimire: — „Iar cu chestia Snagovului?”

Exasperat, am cerut audiență Regelui. I-am spus toată chestia, un fel de rezumat al acestei scrieri. M'a ascultat cu o bunăvoință și cu o atenție pentru care îi sunt adânc recunoscător și a dat ordin să se înceteze năvoditul. Rezultatul acestei măsuri îl poate constata ori și cine, informându-se în localitate de în ce măsură s'a repopulat Snagovul de pește. Noi, câțiva pescari cu undița l'am putut constata. Interzicerea năvodirii durează deabia de un an, totuși, de unde înainte nu prindeam mai nimic, anul acesta am putut prinde bibani de peste un kilogram, știuci de peste șase și șalău de peste patru.

Pieirea peștilor din râurile noastre, puținimea lor în lacurile din jurul Capitalei pricinuită de o pescuire pustiitoare explică de ce pescuitul cu undița e așa de disconsiderat, de ce atât de puțini oameni din clasa de sus sunt pescari. Ne putem număra pe degete cei câțiva pescari pasionați, care cu toată neînsemnătatea succeselor noastre și înfruntând zeflemelele oamenilor serioși, continuăm această îndeletnicire, atrași de farmecele ei și convinși de binefăcătoria înrăurire și fizică și sufletească, pe care o exercită asupra noastră.

Pe malurile Bistriței, atât de bogată odinioară în păstrăvi, lipani și loștrițe, somonul țării noastre — (așa se și chiamă în limbajul științific: *salmo huho*, *le saumon du Danube*) astăzi atât de sleită prin pescuirea cu mreje și cu dinamită, încât păstrăvii și lipanii au pierit de tot, iar prinderea unei loștrițe (și tot cu dinamita) e anunțată ca un eveniment, — pe malurile frumoasei Bistrițe, îți poți procura când vrei scena următoare:

În zorii zilei întâlnești un pescar pe șoseaua ce merge pe marginea apei. Sprinten și voios își poartă undița ca un trofeu. Întrebă-l: — „Unde te duci, măi neică?” — „La pește” o să-ți răspundă cu ochii plini de bucuria speranței succesului. Spre seară îl vezi întorcându-se dărâmat de oboseală, purtându-și ca o grea povară undița în mâna atârnată de-alungul trupului, par'că ar vrea s'o ascundă de rușine. Întrebă-l: — „De unde vii, măi neică?” Ai să-l auzi răspunzându-ți în silă: — „Dee laaa peaaște”. Săracul, a umblat toată ziua. S'a coborât de nenumărate ori la apă, de nenumărate ori s'a urcat cățărându-se pe stânci, tot de atâtea ori a în-

Lângă apă involburată.

trat în apă, a căzut alunecând pe pietre, și-a julit genunchii, și-a smintit brațul drept cercând să arunce muștele cât mai departe și acum prăpădit se întoarce acasă cu traista goală.

Sunt în răspunsul lui trăgănat: „dee laaa peaaște” o mie de blesteme la adresa celor care i-au pustiit Bistrița cu mrejele și cu dinamita și desigur și câteva injurături la adresa dumatăle, care i se pare că i-ai pus în zeflemea întrebarea de unde vine.

Aiurea, în țările din apus, pescuitul cu undița nu e deloc disconsiderat; dimpotrivă e foarte apreciat, mai ales pescuitul sportiv despre care voi vorbi mai la vale. Ca să-și facă cineva idee de câți și ce fel de oameni sunt aiurea pasionați pescari, e de ajuns să ia în mână un catalog al uneia din casele mari de articole de pescuit, bunăoară al casei englezești Hardy. Numai din înfățișarea și din valoarea catalogului, care e în același timp și un excelent manual al pescuitului, tipărit pe 400 de pagini de hârtie velină, admirabil ilustrat, perfect broșat, o carte care, dacă s'ar tipări la noi în asemenea condiții, ar costa cel puțin 200 de lei, și pe care casa ți-o trimite gratuit dacă o ceri, se poate înțelege ce enormă clientelă trebuie să aibă casa Hardy. Ținând seamă, că aceasta nu e singura fabrică de asemenea articole, ci că și în Anglia și în Scoția și în Franța și în Germania și în Austria și în toată America sunt zeci de asemenea fabrici, se poate pricepe câți oameni se îndeletnicesc aiurea cu pescuitul. Iar din scrisorile adresate acestor case și publicate în cataloagele lor, prin care diverșii lor clienți le mulțumesc pentru articolele procurate, sau le propun ameliorări, se poate vedea câți scriitori, publiciști, oameni politici, militari, ingineri, doctori, artiști de toate categoriile, câți învățați și filosofi de reputație mondială sunt pescari pasionați.

La noi, în afară de înființarea minorității a câtorva pescari pasionați, lumea crede că pescuitul cu undița a rămas ce era acum câteva mii de ani, anume că iei o vargă de lemn sau de trestie, — că legi de ea o bucată de sfoară, de capul sferei un cârlig, la câteva palme de cârlig un dop, — că te așezi pe marginea apei, arunci sfoara în ea și aștepti cu ochii ațintiți asupra dopului să vezi dacă se afundă, ca să tragi.

În realitate pescuitul cu undița, ca tot ce este pe lumea asta, a suferit o treptată schimbare, care încetul cu încetul a transformat o petrecere sedentară într-un sport, în cel mai complet sport din câte se cunosc. Americanii, care practică atâtea sporturi: tennis, foot-ball, rugby, golf, box și atâtea altele, au ajuns la încredințarea, că nu există nici unul mai complet, care nu numai să puie în mișcare toți mușchii trupului, dar care în același timp să fie o minunată gimnastică a atenției, a răbdării, a îndemnării, a simțului pipăitului, a spiritului de inițiativă, ca pescuitul, — permițând în același timp minții să urmărească cu o extraordinară limpezime gândurile care o preocupă. De aceea americanii au făcut legiuiri speciale, — în care se prevede fiecărui cetățean, care și-a plătit taxa mică a unui permis de pescuit, dreptul de a pescui cu undița în toate râurile, nu numai ale statului, dar în râurile aparținând particularilor, afară de parcurile împrejmuite. Pedepse grave sunt prevăzute contra celor ce pescuiesc în timp prohibit, pedepse și mai grave împotriva celor ce ar încerca să distrugă peștii prin otrăvire, dinamitarea sau abaterea cursului apei. În schimb statul și-a luat și-și îndeplinește sarcina de a repopula apele, dând drumul în ele în fiecare an, la milioane de pești reproduși în crescătorii sistematice.

Pescuitul sedentar se practică încă și azi pentru prinderea peștilor nerăpitori, care trăiesc pe fundul apei și se hrănesc fie cu ierburi, fie cu larve, râme, viermi și diferite materii organice ce se găsesc în ape sau sunt aduse de ele. Vorbind de peștii din țara noastră, crapul, caracuda, linul,

mreana, roșioara, plătica, somoteiul, porcușorul, așa se prind, stând pe loc.

Dar — și vorbind tot numai de peștii din râurile și bălțile noastre — este o altă serie de pești, în care se cuprind cleanul, bibanul, știuca, șalăul, somnul mare, lipanul, păstrăvul și loștrița, care sunt pești răpitori, a căror hrană sunt insecte de tot felul, animale mici și mai ales peștii mai mici decât ei. Pescuirea lor cu undița nu se mai practică șezând jos, ei implică o continuă deplasare: e pescuitul sportiv.

Instrumente speciale, la născocirea și perfecționarea cărora au contribuit oameni de seamă, ca bunăoară celebrul fizician Maxwell, marele filosof Herbert Spencer, pentru a nu cita decât două nume, se construiesc pentru practicarea acestui sport.

Intr-o țară în care ar exista mulți pescari sportivi n-ar trebui să intru în amănunte, la noi însă unde sunt așa de puțini, trebuie să intru, cu atât mai mult cu cât unui din scopurile ce urmăresc prin această scriere este și acela de a face adepți.

Unelte principale și indispensabile pentru pescuitul sportiv sunt cele următoare:

Întâi o undiță. Unii îi zic *vargă*, alții *baston*, *bătă*, alții *joardă*, alții *rudă*. Noi, deși unii zic undițe și cârligelor de metal, să nu mai zicem de aci încolo acestora decât cârlige și să numim bastonul de care ne servim la pescuit *undiță*, cu atât mai vărtos cu cât operația la care ne servim de el se cheamă *undit*. Un om, care prinde pește cu un asemenea baston se cheamă că *undește*, spre deosebire de orice alt mod de a prinde pește.

O undiță bună trebuie să întrunească anumite calități: să fie flexibilă, ușoară de mănuit și trainică.

Flexibilitatea ei e de mare ajutor pescarului, pentru că anulează efectul sbătăilor și sforțărilor pe care le face peștele prins spre a scăpa. Leagă dumneata cu o sfoară un câine cât de voinic de o cracă subțire dar flexibilă a unui pom și vei vedea, că toate eforturile lui de a scăpa rămân zadarnice, deși cu un efort de nimic poți rupe craca între degete.

Astăzi casele mari de articole de pescuit construiesc din bambus ales undițe perfecte, la care flexibilitatea și greutatea sunt atât de meșteșugit dozate, iar alegerea materialului din care sunt fabricate e atât de scrupulos urmărită, încât de o undiță se pot servi două și trei generații de pescari.

Bine înțeles că durabilitatea unei undițe, ca a oricărei scule, atârână și de modul cum o întrebuințează pescarul și de îngrijirea pe care i-o dă. Cele mai bune și mai trainice undițe sunt acelea al căror lemn e făcut din șase sau opt șuvițe de bambus, încheiate și legate împreună. Unora, după cererea clientului, pentru a

La cotul râului.

le face și mai trainice, li se adaugă în centru și un fir de oțel; dar aceasta s'a dovedit a fi un exces de precauțiune, care prezintă mai multe desavantajii decât avantajii. În orice catalog de articole de pescuit se pot vedea diferite sisteme de undițe.

În general undițele pentru pescuitul sportiv sunt de două feluri: unele mai puternice, făcute dintr'o singură bucată, sau din două, întrebuințate pentru pescuitul zis *au lancer*, noi să-i zicem *de-a aruncata* și altele mai ușoare, făcute din două sau trei bucăți, întrebuințate pentru pescuitul cu muște artificiale. (Fig. 1).

Cum se poate vedea aceste undițe sunt prevăzute din distanță în distanță și la vârf cu niște inele prin care trece sfoara, sau mătasea. Aceste inele sunt făcute din metal, din portelan, sau din agată. Cele mai bune sunt cele de agată, pentru că asigură o mai ușoară alunecare a sforii prin ele. Undițele mai au la mânerul lor un dispozitiv, prin care se fixează acolo un mulinet, un fel de scripet, sau de mosor pe care cu ajutorul unei manivele se înșiră sfoara.

A doua sculă necesară este acest mosor, căruia să-i păstrăm numele de *mulinet*, care e iar de două feluri: un fel pentru pescuitul de-a aruncata, altul pentru pescuitul cu musca. (Fig. 2 și fig. 3).

În cataloagele de articole pescuit se pot vedea diverse sisteme de mulinete. Mulinetul e făcut din metal ușor și trebuie proporționat cu undița,

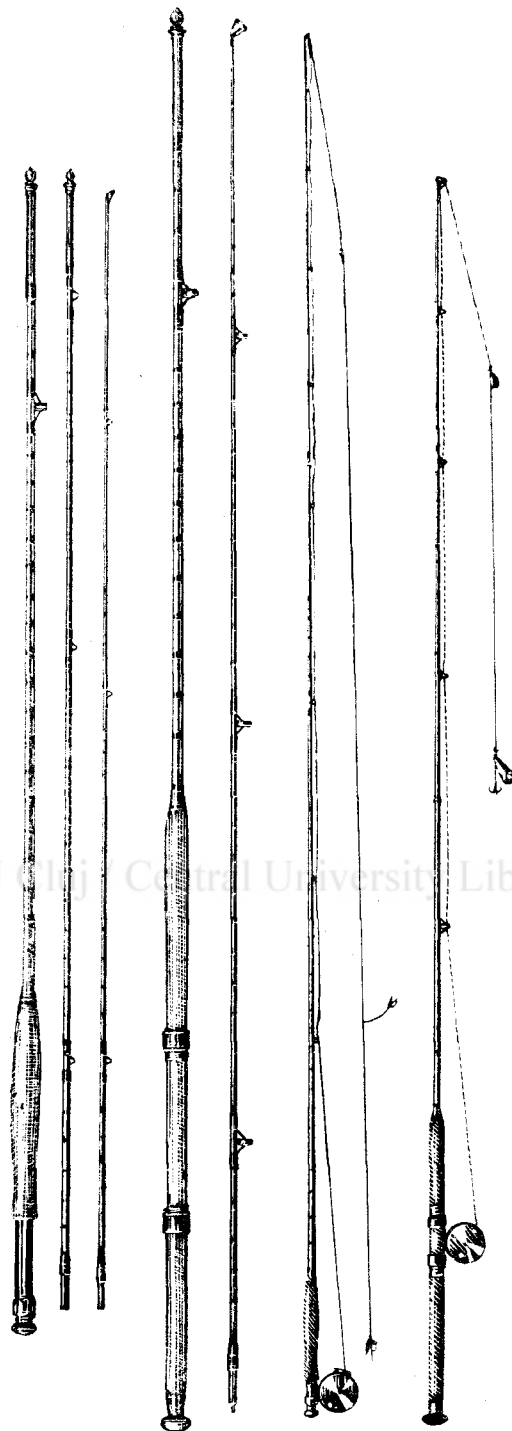

Fig. 1.

asa încât greutatea lui și a sforii ce se înșiră pe el să nu desechilibreze undița, ci să asigure pescarului puțința de a arunca cât mai departe, cât mai cu precizie și cu un minim efort, muștele sau sculele legate la capul sferei.

Al treilea articol necesar e *sfoara*, ca-

re înșirată pe mulinet, e trecută prin toate inelele undiței și scoasă prin cel din vârful ei. Și sfurile sunt de două feluri: unele pentru pescuitul de-a aruncata, altele pentru pescuitul cu muște. Cele dintâi, de o grosime egală dela un capăt la altul, sunt făcute din mătase țesută și îmbibată după anumite procedee cu substanțe, care împiedică repede lor putrezire. Aceste sfuri nu sunt și nici n'au nevoie să fie impermeabile, dar pentru a le asigura o mai lungă trăinicie, trebuiesc deșirate la întoarcerea dela pescuit și lăsate să se usuce bine.

Sfurile pentru pescuitul cu musca sunt impermeabilizate și n'au o grosime egală dela un capăt la altul. Încep cu un anumit calibru, care se îngroașe treptat până la mijloc, de unde scade iarăși treptat până la celalt capăt. Motivul pentru care sunt astfel fabricate, e că aici nu ne slujim de unelte grele, care prin greutatea lor pot fi aruncate departe, ci ne servim de niște musculițe artificiale, foarte ușoare. Ceeace face posibilă aruncarea lor la 15—20 de metri e numai greutatea sferei; iar dacă sunt mai subțiri la capete, e pentru ca în locul unde ajung pe apă să fie mai puțin vizibile și căderea lor să plescăie mai puțin. Ca și sfoara întrebuințată la pescuitul de-a aruncata, sfoara impermeabilă trebuie uscată cu îngrijire și spre deosebire de cea dintâi, trebuie unsă cu o unsoare specială care se găsește în comerț. Zic spre deosebire pentru că cele mai multe din mătăsurile întrebuințate la pescuitul de-a aruncata nu trebuiesc unse; —

acum în urmă însă, s'au fabricat sfuri pentru pescuitul *au lancer* care cer să fie unse.

(Va urma).

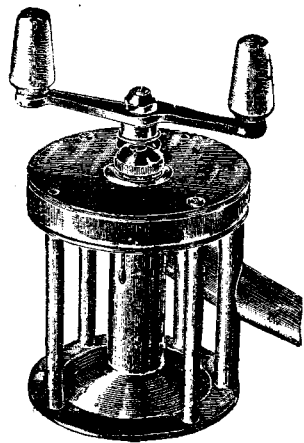

Fig. 2.

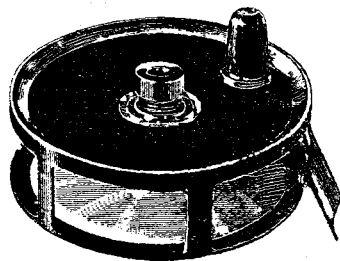

Fig. 3.

VIZITAȚI
MUZEUL
DE
VÂNĂTOARE
DIN BUCUREȘTI,
PARCUL CAROL

IOAN AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI

În munca de organizare a revistei acesteia, fiecare zi ne-a adus câte o încurajare: adeziunea, rând pe rând, a celor mai distinși autori cynegetici din țara noastră. Dar am socotit o definitivă consacrare a intențiilor noastre bune, mai mult: a succesului nostru, mâna de îmbărbătare și ajutor, pe care ne-a întins-o dl Ioan Al. Brătescu-Voinești. Caetul, pe care ni l-a încredințat, cuprinde în caligrafia lui mărgelată nu numai o comoară de cunoștințe, de simțiminte și de frumuseți literare pe care începem acum să o împărtășim cititorilor noștri, dar pentru noi cuprinde mai ales comoara neprețuită a cuvântului de frate mai mare și mai înțelept.

I-am cerut dlui I. Al. Brătescu-Voinești colaborarea, sfioși, cu teama pe care o încerci când bați la uși pompoase, tu, om în strae sătești. Noi, o mână de preteni, care, fără a avea pretenții literare și cu tot atât de modeste mijloace materiale, pornim la drum cu o revistă a pădurilor și a păraclor de munte, ceream dar din bogăția sufletească a unuia din cei mai mari scriitori români, care au trăit vreodată. Ceream scrisul academicianului strălucit, a autorului care își presară cu atâta grije și cu atâta zgârcenie nestematele lui mărgăritare.

Și am primit mai mult decât puteam nădăjdui. În locul unor cuvinte scurte de încurajare, am primit zeci de file încărcate cu rodul gândurilor și

a sufletului lui. În loc de o incidentală colaborare am primit încredințarea că va fi statornic luceafăr deasupra casei noastre.

Dragostea de natură care ne unește, camaraderia care dăinuiește între oamenii largurilor, au spart zidurile dintre bătrâna și luminata instituție sălășuitoare a științei și literaturii românești și dintre prea modestul nostru lăcaș.

Dl Ioan Al. Brătescu-Voinești ne-a dat aceasta inedită lucrare a Dsale, cu gestul și zimbetul de caldă prietenie, cu care odinioară, pe malul unui râu de munte a întins, celui ce scrie aici, o musculiță cu aripi sure și trupul cafeniu înviorat de un firicel de aur. O musculiță, nu cumpărată de-a gata din magazin, ci legată de degetele dibace ale maestrului. Una, nu copiată dintre miile de modele oferite de cataloage, ci plăsmuită din observații migăloase înodate una cu alta în atâtea ore de vorbă și de întrecere cu prea astutul stăpân a volburelor.

După cum i-am mulțumit pentru darul de atunci, și am repetat în gând mulțumirea de câteori păstravul se repezea nebun la minunata muscă, așa îi mulțumim și azi, în numele revistei și a cunilor ei, care se mândresc că au în fruntea lor pe neîntrecutul maestru al scrisului și pe neîntrecutul maestru al undiței, pe Ioan Al. Brătescu-Voinești.

I.

Reglementarea vânării urșilor

Constatarea unor abateri dela dispozițiile pentru reglementarea vânării urșilor, ne îndeamnă să medităm asupra mijloacelor, cari să asigure mai bine protecția acestui vânat, pentru a-l feri astfel de complecta lui dispariție.

Prin art. 25 din Legea vânatului se prevede, că vânarea ursului este liberă în tot timpul. Aceasta în urma caracterului său de vânat stricăcios, cu toată frumusețea și cu toată raritatea lui, pe zi ce merge tot mai accentuată. S'a simțit însă nevoia de a se lua anumite măsuri pentru a nu se distruge acest vânat atât de prețios, măsuri restrictive, cari au menirea să facă puntea de trecere între libera și nemărginita lui vânare, îngăduită de Lege pe considerentul de a fi vânat stricăcios și între nevoia imperioasă, ca mărșia ursului, cu farmecul său, să domineze deapururi întinsele păduri ale Carpaților noștri. Aceste restricțiuni au fost concretizate în diferitele Decizii Ministeriale, cari la timpul său au emanat sub diferite forme. Astfel mai întâi s'a oprit vânarea ursului până la noui dispozițiuni în întreaga țară, prin Dec. Min. No. 41473 din 20 Aprilie 1927. Neputându-se menține această opreliște, fiind contrară prevederilor legii, s'a recurs la restrângerea vânării ursului, mărginindu-se aceasta la numărul aprobat de Minister. S'a dat deci Dec. Min. Nr. 100883 din 27 Oct. 1927, care în afară de restrângerea împușcării urșilor, mai urmărește și alte două scopuri: acela al ocro-

tirii, prin prohibirea împușcării ursoaicei cu pui, a puilor până la doi ani, precum și împușcarea la bârlog și acela de a împiedeca negocierea vânării lui, autorizația de împușcare neputând fi cesionată sub nici o formă. Astfel s'a pus capăt afacerilor cu vânzarea urșilor, mai ales streinilor, cari plăteau sume fabuloase pentru câte un urs, ajuns o simplă marfă de export, proprietarul terenului înțelegând să dea altă întrebuințare prețului vânării, decât aceea de a-i servi la îmbunătățirea și îngrijirea vânatului. Prin aceeași decizie se reglementează și vânatoarea urșilor la hoit, care necesită autorizație specială. Recentă Dec. Min. cu Nr. 4668—1932 reglementează modul obținerii autorizațiilor de vânare a urșilor, hotărând și aceea, că ursul se va putea împușca numai dela doi ani în sus, iar ursoaica cu pui mai mici de un an nu va putea fi împușcată.

Scopul urmărit de dispoziția referitoare la ocrotirea ursoaicei cu pui și a urșilor mici, pare greu de atins, căci punerea în practică a acestor restricțiuni nu arată în totdeauna rezultatul eficace, preconizat de deciziile amintite. Aceasta din motiv, că modul de vânare este lăsat la libera alegere a vânătorilor, din care cauză cu cea mai mare bunăcredință și cu cea mai mare ușurință, vrând-nevrând vânătorii pot călca aceste restricțiuni, căzând în contravenție. Pronunțarea și aplicarea pedepsei lăsând de dorit, la un moment dat restricțiunea devine iluzorie.

Până acum am avut ocaziunea să constat patru delictе la deciziile de mai sus; una în 1930 prin împușcarea unui urs sub 2 ani și trei delictе în 1932 prin împușcarea unei ursoaice cu pui mici și a doi urși sub 2 ani. Iată pe scurt împrejurările, în cari s'au săvârșit acestea.

În 1930 toamna, pădurea încă înfrunzită, mare vânătoare în terenul B. Participă vre-o 60 de vânători, cu mulți bătaiași și câini. Într-una din bătaii se găsesc numeroși urși, cad mai multe pușcături în vânatul gonit de colo-colo prin desișul încă înfrunzit. Rezultatul: patru urși, din cari unul sub doi ani. La interogare delicventul declară, că i-a venit vre-o șease urși, pe toți văzându-i în desiș ca urși mari și intimidat sau surprins, nu și-a mai dat seama, că înainte de a trage, trebuie să constate precis mărimea ursului, pe care avea să-l doboare. Cert este, că în desiș, dar mai ales în pădurea tânără, vânatul apare mult mai mare, decât este în realitate. Proces verbal, judecată și după desbateri nu prea îndelungate, luând în considerare circumstanțe atenuante și trecutul întotdeauna corect al vânătorului cu pricina, judecătoria achită.

În 1932, același teren încă înfrunzit, aceeași mare societate de vânători. Bătaiași, câini mulți, vânat mult, pușcături și mai multe. Rezultatul: 5 urși, din cari o ursoaică cu pui sub un an și doi urși mici sub doi ani. Anchetă. Delicventul cu ursoaica cu pui declară, că n'a văzut decât ursoaica, are martor, că aceasta i-ar fi venit fără pui, deși vecinul său o lăsase să treacă fără să tragă, fiind însoțită de cei doi pui ai săi. Este admisibil, ca puii să fi rămas în desiș la câțiva pași în urma mamei lor. După ce ursoaica a fost doborâtă, puii au mai fost văzuți în căutarea mamei. În acești pui au tras mai mulți vânători și având mai multe lovituri mortale, rămân pe loc nu departe de mama lor. Din declarațiile, luate dela cei ce au tras în pui, reese, că i-au văzut prin desiș (pădure tânără încă înfrunzită) ca urși mari. La hotărârea de a trage a mai contribuit o împrejurare de ordin psihologic. Impușcarea urșilor fiind limitată la numărul aprobat, vânătorii s'au grăbit să-și asigure ursul, fără a zăbovi mult cu constatarea mărimii lui. Și în această chestiune judecata se va pronunța, cum se va pronunța, dar cert este, că o ursoaică cu doi urși mici, cari aveau dreptul la viață, au fost trecuți pe lumea cealaltă.

Am schițat pe scurt întâmplările de mai sus, pentru a face constatarea, că dispozițiile restrictive cu privire la urși, nu pot fi respectate cu deplină eficacitate la vânătorile cu bătaia în împrejurările descrise. Vânătorul cel mai corect poate să calce una din restricțiuni, căci puii se pot depărta de mamă, chiar la mică distanță, pentru a nu mai putea fi văzuți în desiș, ursoaica cade și pe urmă se arată puii, cari sunt condamnați pieririi. Astfel fiind, restricția în vederea ocrotirii ursoaicei și puilor în concepția ei este ideală, dar pierde din valoare, când împrejurări fac, ca pe lângă toată băgarea de seamă, aceasta să nu mai fie respectată. Deși ursul este vânatul nostru cel mai scump, în comparație cu alt vânat nobil ca căpriorul, cerbul, el se bucură de o protecție mai puțin asigurată, deoarece măsurile restrictive, cari

există, sunt mai puțin ducătoare la scop.

Nu rămâne alta de făcut, decât de a se recurge la noi măsuri, cari să asigure punerea în aplicare cu rezultat pozitiv a dispozițiilor restrictive existente cu privire la urși. Astfel să se încurajeze vânătoarea la pândă a ursului, ca fiind cea mai corectă și singura, care permite a se face cuvenitele constatări cu privire la „calitatea” ursului, ce urmează să fie împușcat. Să nu se confunde însă cu vânătoarea la hoit, care este de reprobare din motivele bine cunoscute, dar care — ori cât de neumană ar fi și nu tocmai vânătoarească, — în scopul ocrotirii vânatului este de preterat vânătoarei cu bătaia, la care nici odată nu se poate ști, cum și în ce anume vânat se trage. Să se dea cu precădere autorizațiuni acelor arendași sau proprietari, cari înțeleg să uzeze de acel mod de vânăre, care asigură mai bine protecția ursoaicei cu pui și a puilor. A stăvili vânătorile cu bătaia, mai ales pe cele în stil mare, pe timp ce pădurea este încă înfrunzită, ar fi o măsură salutară pentru viitorul acestui vânat, admitându-se astfel de vânători numai, când ele trebuiesc făcute, cum ar fi cazul, că într'un anumit loc ursul a devenit păgubitor. Inspectoratele de vânătoare ar fi chemate să dea cuvenitele autorizațiuni pentru asemenea cazuri urgente și excepționale. De altfel acest vânat atât de nobil merită să aibă o soartă mai bună, decât să fie împușcat la ușoarele și comode vânători cu bătaia, când oricărui brânzoi i se oferă pe nimica ocazia să devină vânător de urși.

Ce privește autorizația de împușcare a urșilor, aceasta are să se dea în raport cu abundența vânatului pe teritoriul, pentru care s'a cerut. În legătură cu aceasta se pune în discuție criteriul, după care are a se stabili abundența urșilor într'un teritoriu, căci este în deobște cunoscută tendința de migrațiune temporală a urșilor, pe care uneori sunt siliți să o întreprindă odată cu sfârșitul verii, mergând în căutarea hranei pentru acumularea puterii de a rezista în cursul somnului de iarnă, ce va să vie. Aceasta bineînțeles atunci, când în regiunea, în care ursul este stabil nu se găsește în anul respectiv nici jir, nici ghindă și nici altă hrană suficientă. Un bogat rod în ghindă sau jir, care se repetă la intervale de 2—3 sau mai mulți ani, adună urșii la un loc din regiuni îndepărtate și pe când în regiunea, în care primăvara și la începutul verii s'au găsit urși, dispar aceștia pentru câțiva vreme fără urmă, în altă regiune, cu belșug în hrană, se sporesc la un moment dat în mod uimitor. În asemenea împrejurări se naște întrebarea, care e baza pe care se stabilește numărul de urși pentru a fi cerut și aprobat în scopul vânării? Arendașul sau proprietarul dreptului de vânătoare de pe terenul, pe care în mod excepțional și numai din cauza abundenței în hrană s'au adunat pentru scurtă vreme urșii din regiunile învecinate, va reclama un număr cât mai mare de urși. Pe de altă parte arendașul, în terenul căruia urșii sunt stabili, dar au emigrat temporal în căutarea hranei, va avea tot dreptul să-și reclame cuvenita autorizație, având posibilitatea să-i vâneze la sfârșitul toamnei sau primăvara, când se pregătesc să intre în bârlog, sau după ce ies din acesta. Dacă aceasta nu se are

în vedere, pentru aceeași urși se cer și se dau două autorizațiuni, — una pentru terenul unde sunt „oaspeți” și alta pentru cel, în care ei sunt stabili sau își au bârlogul. După părerea mea cred, că procedeul de urmat este cel impus de realizarea protecției acestui vânat: pentru terenul, în care urșii își au sălașul lor stabil, autorizațiunea să se dea în raport cu abundența lor, iar pentru terenul, în care ei figurează ca „oaspeți” numărul, ce urmează a fi aprobat să fie redus la minimul posibil. Punerea în practică a acestui principiu pare, că ar întâmpina greutăți, dar observațiunile făcute 2—3 ani în această privință vor facilita fixarea acestor împrejurări, de cari trebuie să se țină socoteală. Terenul B. de care vorbiam este un bun exemplu al celor constatate mai sus. Teren ușor cu păduri de stejari și fagi, care însă nu pot servi ca adăpost stabil pentru nici un urs, întrunește la intervale de 2—3—4 ani, după cum se repetă bogăția în rodul ghindei sau jirului, sumedenie de urși veniți din regiuni în-

depărtate și găzduiți aci pentru 6—8 săptămâni. În alt teren R. în anul 1926 aceeași bogăție în ghindă și jir face, ca într-o singură bătaie să cadă 6 urși. Și câte alte exemple similare nu sunt cunoscute? Numărul mare de urși împușcați la asemenea vânători, deși raportat la numărul urșilor aflători pe terenul, ce-i găzduiește, este mic, contribuie la distrugerea acestui vânat, căci după ce urșii rămași pleacă din terenul ce i-a găzduit, mai ajung la pușcătură în terenele, unde ei sunt de baștină!

Ori cari ar fi măsurile luate în privința vânării urșilor, acestea trebuie să fie înconunate de dragoste, ce are să nutrească fiecare vânător față de vânat, iar modul de a se reglementa pe sine, impus de această dragoste și nu de frica legii, va fi cea mai bună cheazășie, că acest vânat va găsi în vânător în același timp și pe cel mai bun ocrotitor al său.

Prof. DRAGOȘ NAVREA,

Inspector de vânătoare.

Insemnări despre urma vânatului

de MAIOR C. ROSETTI-BĂLĂNESCU

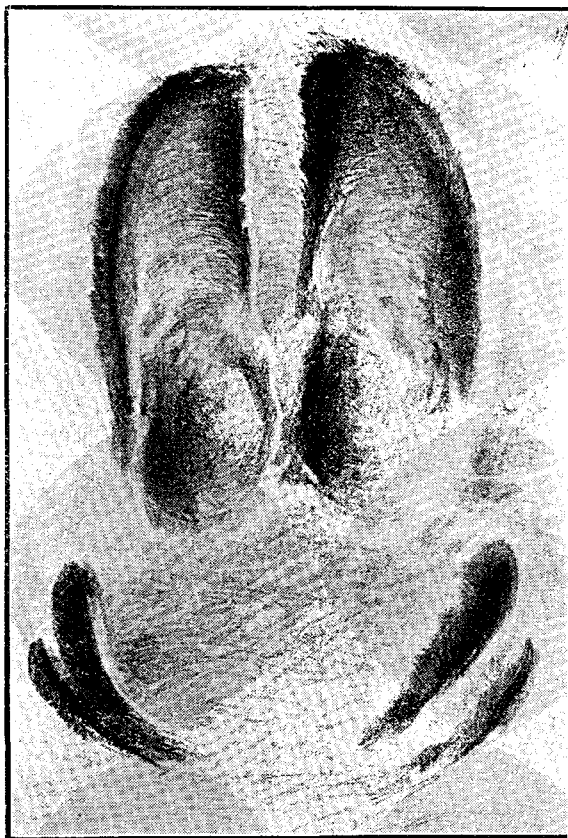
În literatura noastră vânătoarească subiectul atât de interesant al urmelor vânatului, cu învățăminte, interpretarea și deducțiile ce se pot trage din ele pentru vânătoare, este încă virgin mi se pare, și așteaptă să fie despicat în amănunțimi, cu toată bogăția de observațiuni ce se poate desprinde dintr-o astfel de temă. Scriu însemnările de mai jos, culese mai de mult, cu gândul că vor putea fi folositoare unora, dar mai cu seamă în speranța că vor decide, poate, pe unii din vânătorii noștri calificați să reia, să trateze și să completeze cu mai multă competență decât am putut-o face eu, chestiunea aceasta atât de pasionantă. Paginile revistei „Carpații”, destinate cu deosebire vânatului mare, îmi apar ca cele mai indicate pentru un astfel de studiu datorit colaborării vânătorilor noștri experimentați.

În cele ce urmează se vor găsi câteva însemnări despre urma mistrețului, cerbului, căpriorului și lupului.

MISTREȚUL. Urma mistrețului seamănă cu a porcului domestic. Dar unghiile porcului domestic sunt mai carnoase, mai moi și mai despicate, pe când ale mistrețului sunt tari și strânse. Notez

însă că am avut prilej să examinez urme de porci domestici sălbătăciți și curciți cu mistreți, într'unul din ostroavele Dunărei, unde orice deosebire era aproape cu neputință din acest punct de vedere. Porcul domestic apasă întotdeauna în partea din

urmă a unghiei, în toc; mistrețul apasă în vârful unghiei. Pintenii ce se găsesc pe dosul piciorului, la porcul domestic sunt puțin depărtați și înțepă în pământ doar cu vârful, pe când la mistreț sunt mai largi, mai mari, mai depărtați și se imprimă pe pământul favorabil ca două porțiuni dintr'un corn de lună nouă. Cu cât mistrețul îmbătrânește, pielea care susține acești piteni destinzându-se, pitenii se lasă mai în jos: depărțarea între ei și toc se micșorează; cu cât un mistreț are pitenii lăsați și deci mai imprimați în pământ, cu atât trebuie să judecăm că e mai în vârstă. Pielea dintre piteni și toc se încrețește și ea cu sbârcituri transversale, cari își lasă urma pe sol favorabil: putem să ne dăm seama dacă mistrețul a căruia urmă am găsit-o este în vârstă, după adâncimea acestor sbârcituri întipărite pe pământ.

Urmă de vier bătrân. (3/4 mărime naturală)

Porcul domestic are, în general, unghia mai uzată, mai rotundă și mai mică decât mistrețul. Alt caracter al urmei mistrețului este că urma piciorului dinainte e mult mai mare ca cea a piciorului dinapoi. Infine, lucru ce trebuie cu grijă observat, este că mistrețul are mersul *regulat*: pune mereu piciorul dinapoi pe toc și puțin în afara urmei lăsată de piciorul dinainte. Dealtfel regularitatea aliorilor e o constatare constantă pentru mai toate animalele sălbatice, în opoziție cu ceea ce se constată la animalele domestice. Mi se pare că următoarele 3 observațiuni pot fi date ca regulă aproape generale:

1. Animalele domestice merg cu degetele (sau unghiile) răsfirate; sălbatecele dimpotrivă, merg cu degetele strânse, apasă mai puțin în toc și nu ating pământul, ca să zic așa, decât în vârful degetelor. Rezultă că urma lăsată de ele e mai lunguiață, mai strâmtă, cu deosebire spre vârf.

2. Picioarele dinainte la animalele sălbatice se dezvoltă mult mai repede ca cele dinapoi; diferența aceasta se mărește pe măsură ce animalul îmbătrânește. Deci urma lăsată de picioarele dinainte va fi mult mai mare decât cea lăsată de picioarele dinapoi.

3. Infine, o altă observație care indică animalul sălbatic, este că acesta are pasul, mersul, egal, regulat, când umblă în liniște. Pașii sunt de aceeași lungime: pune constant piciorul dinapoi la aceeași depărtare sau înaintea, sau îndărătul sau în latura urmei lăsată de piciorul dinainte. Cele domestice n'au aliori constante: pun piciorul dinapoi când înaintea, când în lături, când înapoi, schimbând mereu locul urmei piciorului dinapoi față de urma piciorului dinainte.

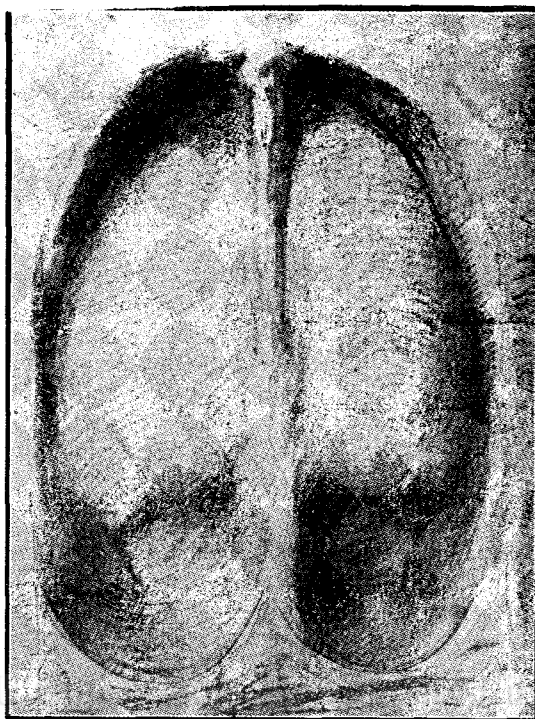
Să ne întoarcem la mistreț.

Câteodată se observă câte o defectuozitate în urma mistrețului: o unghie, la unul din picioare, mai lungă decât cealaltă și încovoiată ca un cioc: e un indiciu care ne poate ajuta ca să nu-i pierdem urma, dacă ia un moment dat, urma i se amestecă cu altele.

Se poate deosebi după urmă vierul de o scroafă? Până la un punct. Obșnuit scroafele stau la un loc, în ciopor, pe când vierul, dela 2 ani, merge de regulă singur, afară de timpul împerechierii. Avem deci un indiciu general care deosebește scroafa de vier: turma, cioporul. Pe de altă parte scroafa are piciorul mai lungueț, pintenii mai sus și mai puțin deschiși — pe când vierul, silit să-și deschidă picioarele dinapoi din pricina testiculelor, pune mereu piciorul dinapoi puțin în afara celui dinainte, scroafa dimpotrivă, pune piciorul dina-

poi puțin înăuntrul celui dinainte, sau cel puțin pe toc. Când însă e aproape să fete, scroafa se desparte de ciopor — și cum mărimea pântecului o face să-și depărteze picioarele dinapoi, urma ei poate fi confundată cu a vierului. Ne putem feri de greșală dacă amintim că scroafa are urma dinapoi cam tot atât de mare cât și cea dinainte, că urma ei este mai lungăreață, că pintenii aproape nu ating pământul, că merg cu unghiile mai deschise decât vierul, că își lasă urina *peste* excremente. Un bătrân vânător cu care am umblat după mistreți în munții Vrancei, pretindea că nu se înșeală niciodată asupra sexului dedus după urmă, la porcii mari...

Ca și porcul domestic, mistrețul rămă, dar mai puternic, mai adânc și putem câteodată să ne dăm seama de mărimea lui după urma rătului din rămăturile adânci. De observat că în general mistrețul când răscolește astfel pământul face rămătura în linie dreaptă, pe când porcul domestic rămă puțin ici, puțin colo, la stânga și la dreapta. În culturi, porcul domestic se mulțumește cu

Urmă de cerb, mărime naturală.

destul de puțin; mistrețul distruge enorm.

La scâldătoare unde se tăvălește în noroi se poate observa câteodată urma întreagă a trupului, dându-ne indicații prețioase asupra taliei. Ades, când iese din băltoacă se freacă de copacii vecini și putem după înălțimea urmei de noroi lăsată pe trunchiuri, să deducem despre mărimea lui.

În fine, vom aprecia că un mistreț e cu atât mai în vârstă, cu cât excrementele sunt mai mari și mai groase.

CERBUL. Ca toate animalele cornute, cerbul are copita despicate. Talpa e scobită, așa că lasă de jur împrejurul copitei o margine în relief. Cât timp cerbul nu și-a ajuns talia definitivă îi crește și unghia. Pe de altă parte, cu cât umblă mai mult, unghia care în tinerețe era ascuțită, se uzează și se rotunjește în fiecare an mai mult. Marginele în relief ale copitei se tocesc și ele și devin mai puțin tăioase și mai largi, tinzând spre același nivel cu talpa. Pintenii cari se găsesc pe dosul piciorului, cu toate că se tocesc cu vârsta, iau proporții mai mari și lungindu-se, vârfurile lor ajung aproape de toc. Așa că decâteori vom da peste o urmă mare, cu unghile rotunjite, cu marginile și tocurile tocite, cu pintenii jos, vom putea deduce că am dat peste un cerb bătrân. Totuși, trebuie ținut seama că în ținuturile umede unghia rămâne lungă, scobită și netocită mult timp — și invers în ținuturile pietroase și răpoase. Așa că un cerb bătrân poate avea unghie de cerb tânăr în primul ținut și viceversa

în al doilea. Nu ne putem deci călăuzi numai după un singur criteriu.

Ceeace trebuie luat mai ales în seamă este raportul între mărimea unghiei dinainte față de cea dinapoi. Picioarele dinainte sunt mult mai dezvoltate ca cele dinapoi, având a susține o greutate mare. Cu cât urma dinapoi va fi mai mică comparativ cu cea dinainte, cu atât cerbul este mai în vârstă. Ciutele, cari n'au partea dinainte atât de dezvoltată, nici coarne, și cum o bună parte a anului au crupa supraîncărcată de sarcina puiului ce poartă, au toate picioarele aproape la fel de dezvoltate. Sunt însă ciute sterpe, la cari picioarele dinainte se dezvoltă destul, și ar putea fi confundate după urmă cu un cerb până la 2—4 ani. Ne vom aminti că ciutele au întotdeauna unghile ascuțite, marginile tăioase, pintenii mici și înțepând pământul drept în jos, mersul neregulat.

Cerbul în vârstă are aliuri lungi și regulate: partea de dinainte a unghiei dinapoi e mai întotdeauna așezată pe tocul urmei dinainte. Are pintenii lungiți în jos, unghiile bine strânse. Cerbii tineri merg cu unghiile dinapoi strânse bine, dar cele dinainte deschise. N'au aliuri așa de regulate ca cei bătrâni: câteodată pun piciorul dinapoi lângă cel dinainte, alte ori înlăuntrul sau îndărăt. Ciuta merge întotdeauna cu unghiile, de la toate picioarele, deschise și cu aliuri neregulate. Dar când sunt pline, pun piciorul dinapoi constant în afara urmei dinainte.

Dacă nu găsim urmă bine vizibilă, să căutăm de aproape pe pârtia lăsată de cerb prin desis, unde pământul e mai umed. De foarte multe ori vom găsi imprimată în frunze, în mușchiu sau iarbă, urma nelămurită a cerbului. Cum cei bătrâni sunt grei, putem judeca după adâncimea urmei ceva despre mărimea cerbului, iar din distanța dintre urme ne dăm seama de aliuri. Iar după cum este iarba culcată sau călcată, vedem sensul în care mergea. Dacă nu e iarbă, ci frunze, punem două degete în groapa lăsată de copită și recunoaștem partea cea mai adâncă, care corespunde cu vârful unghiei: în acel sens mergea deci cerbul.

Să nu neglijăm să ne uităm dacă cerbul intrând în desis n'a rupt sau îndoit cu coarnele crăci, ramuri, frunze, cari ne pot da indicațiuni asupra deschiderii coarnelor — și deci a taliei.

Dacă găsim că animalul s'a oprit ca să roadă coaja unui copac și că urma dinților pe trunchiul este în sensul înălțimei copacului, urma e de ciută, căci cerbul, din pricina coarnelor, nu poate roade în sezonul când e interesant pentru noi decât transversal. (Să adaog că observația aceasta nu s'a dovedit exactă, într'un prilej, unic e drept, constatat odată în munții Maramureșului). După ce cerbul

și-a schimbat coarnele, le freacă de copaci ca să le cază pielea cu care sunt încă învelite — și lasă astfel urme după cari putem lua cunoștință de prezența sa.

Cerbul se odihnește într'un loc retras, unde se întinde pe burtă. Urma trupului pe iarbă ne poate indica mărimea lui. Înainte de a se odihni are obiceiul să urineze chiar pe locul unde se va lungi. Ciutele sunt mai curate. Dacă pipăind cu mâna găsim umed locul unde s'a odihnit putem fi siguri că a fost cerb.

În fine se mai poate recunoaște după excremente. Cei bătrâni le au mai formate, mai încrețite, mai grele.

CAPRIORUL. Este mai greu de deosebit urma țapului de a caprei. Se poate spune că țapul are tocurele mai mari, unghia mai rotundă și mai puțin tăioasă. De altfel, este o observare aplicabilă acestuia ca și cerbului: țapii, chiar cei tineri, merg cu unghiile picioarelor dinapoi mult mai închise, mai strânse. Caprele dimpotrivă, merg cu ele deschise.

În locurile unde găsim pământul sgâriat cu unghia, arată că a fost țap.

LUPUL. Cu toate că laba lupului seamănă mult la prima vedere cu a câinelui, dar urma lăsată pe pământ este destul de deosebită. Partea dinapoi, tocul, are forma unei inimi și e mai mare, mai largă și mai ales mult mai desprinși de restul piciorului, decât la câine. Degetele din lături sunt mult mai scurte ca celelalte două din mijloc și se deschid puțin în afară. Cele două degete din mijloc sunt mai alungite și strânse unul de altul. Laba câinelui lasă o urmă aproape rotundă, iar degetele dela mijloc nu sunt mult mai lungi ca cele din lături. Ghiarele lupului sunt mai groase. Urma piciorului dinainte e mult mai mare decât a celui dinapoi, diferență foarte aparentă la lup comparativ cu câinele.

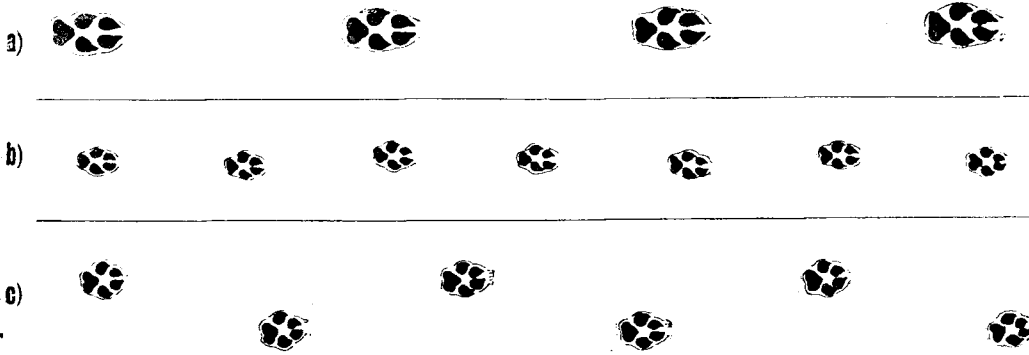
Lupul are aliuri regulate: pune, la pas, piciorul dinapoi în urma lăsată de piciorul dinainte. La trap, urma dinapoi se găsește cam la 3 lărgimi de deget de cea dinainte. Câinele n'are aliuri constante și merge cu degetele desfăcute.

Urma lupoacei se deosebește intrucâtva de a lupului pentru că are degetele mai puțin carnoase; degetele laterale sunt mai strânse de cele din mijloc, așa că urma apare mai lungăreață. Ghiarele sunt în-

Urmă de ciută bătrână, mărime naturală.

totdeauna mai ascuțite și mai puțin tocite. Lupoacea rar se întâmplă să nu pună, ca și lupul, urma dinapoi în cea dinainte; dar dacă e plină sau cu pui, când țafele umflate cu lapte o silește să depărteze picioarele dinapoi, lupoacea pune piciorul dinapoi puțin în afara urmei celui dinainte. În fine, diferența între piciorul dinainte și cel dinapoi e mai puțin remarcabilă ca la lup.

a) urmă de lup, b) urmă de vulpe, c) urmă de câine.

Povestea că mai mulți lupi mergând unul după altul potrivește pașii ca să calce toți în aceeași urmă, rămâne poveste. Am scris altă dată, după observații precise, despre această legendă repetată de nenumărați autori, unii după alții.

Excrementele lupului, albicioase, se deosebesc de ale câinelui prin aceea că mai întotdeauna con-

țin păr — deși regula nu e constantă. Mai degrabă ne dau unele indicații între lup și lupoaică: cel dintâiu le depune aproape întotdeauna pe vreo ridicătură, piatră, ciot, tari și compacte; lupoica le depune oriunde, dealungul drumului sau aiurea, și mai moi. Și unul și cealaltă, cum fac și câinii adesea, aruncă pământ cu picioarele dinapoi, răcâind astfel pământul cu ghiarele; la lupoaică răcătura e mai superficială, iar unghiile mai subțiri și mai ascuțite sgârie pământul, dar nu-l brăzdează ca lupul.

Lupul ca să-și mănânce o pradă mai mare se lungește, ca și câinele, pe burtă. Alte ori ia această poziție ca să-și pândească prada. Urma ce o lasă atunci, pe zăpadă mai ales, ne dă indicații asupra nărimei lui.

MOARTE CHINUITĂ

de Col. i. retr. H. v. BÖMCHES

O umbră se prelinse pe deasupra brușilor porumbiștei tăiate. Abea perceptibilă. Deodată icni, pentru un moment, în înălțime, ca apoi să cadă la pământ ca o săgeată. Se pironi în vârful unui cotor tăiat. Dreaptă, nemișcată, ca un țăruș. Abia pentru o minută-două, ca apoi să se mute, din nou pentru scurt timp, în vârful unui alt cotor. Când păru că se prăbușește de nou la pământ, se înălțară din mohor câteva potârniche cu un speriat „prriik, prriik” ca în acelaș moment să săgeteze în urma lor umbra, să înhațe pe una din ele și să se așeze cu ea la pământ. Un porumbar (Astur palumbarius)!

Unghiile lungi, agere ca niște ace de oțel, ale degetelor dinapoi se afundară adânc în spatele trupului fraged de potârniche, pe când celelalte ghiare se ancoraseră solid în piept.

Stătea mândru deasupra pradei și spiona din ochi în toate părțile. Biata potârniche, făcea încercări desperate să scape de arsura durerii din trup, de moartea îngrozitoare care o aștepta. Inima îi svâcnea, din ciocul deschis ieșea repede răsuflarea fierbinte. La fiecare mișcare îi răspundea un junghiu de nouă durere, sfâșietoare și totuși mai blândă decât gândul morții prelungite, chinuite.

Uliul părea incredințat că e în deplină siguranță și începură a zbura primele pene din pasărea osândită. Zmulse de trei ori, de patru ori cu ciocul ascuțit și de fiecare dată îi răspundea câte a tresărire a potârnicheii, câte un piuit răgușit, înecat în durere.

Răpitoarea căuta din vreme în vreme împrejurimile, atentă și continua să zmulgă. Se desprinsă o bucăciță de piele. Capul victimei se întoarse în dreapta și în stânga, aripile îi bătură pământul, neputincioase, încătușate. Cu mici întreruperi, mai

bine de zece minute zmulse uliul penele, — zece minute fără sfârșit, îngrozitoare. Acum însă se adânci pliscul ascuțit în carne și scoase o bucăciță, din pieptul trupului care se întindea chinuit și începuse să tremure ușor. Din nou un piuit răgușit, o neputincioasă și slabă zvâcnire din aripi.

Iarăși a zmulș o zdreanță de carne din trupul însângerat și zguduit de spasmi. Durerea se înzecește când oțelul ciocului se adâncește în carnea moale și rupe din ea. Inima bate încă puternic, prin ciocul deschis și neajutorat răsuflarea fierbinte scoate din piept din când în când câte un vaet slab.

Ucigașul rupse acum grăbit încă o bucată și încă una, din rana sfârticată, plină de sânge, adâncă. Fără milă se înfipse din nou și iar de nou ciocul dințat, în vreme ce ghiarele pironeau prada ca prinsă în fiare. Deodată tipă potârnicheea nădușit, din piept îi țâșni un fel de sughiț năbușit: uliul îi rupse un oscior și îi smulse o bucăciță din el. Prada își roti neputincioasă capul, tremură din tot trupul și mai bătu odată slăbită din aripi.

Din miezul trupului îi scoase acum un ciucurel de măruntae, roșii închise, picurând de sânge. Încă un spasm de moarte, un tremurat lung prin trupul torturat, — ochii s'au închis oșosiți, parcă durerea nevăzută ar fi mai ușoară, — se deschiseră apoi largi, înspăimântați, când chinuitorul mai zmulse o pârțică roșie din viața care se scurgea...

Atunci — în fine, — prea târziu pentru făptura chinuită, — bufni de undeva o pușcătură și ucigașul cu atâtea vieți pe suflet, se năruî alături de ultima lui victimă.

Când sosi vânătorul, uliul era mort. Potârnicheia murea cu ochii închiși, cari și-au luat rămas bun pentru totdeauna dela întinderile lumii acesteia.

CREPUSCUL

S'o spunem dela început: este vorba de crepusculul nostru. Crepusculul ideii și al realizării. Crepusculul existenței noastre!

Suntem pe vechiul continent țara cea mai bogată în vânat și totuș cea mai săracă în produsul intelectual al vânătoarei, — în literatură vânătoarească. La fel, — dacă nu chiar mai pronunțat, — ne situăm din punctul de vedere al pescuitului. Cât despre câini, ne este groază să-i dăm drumul tocului pe hârtie. Ajungă-ne constatarea că hrănim în proporție cu numărul locuitorilor cel mai mare număr de câini, — că avem cel mai mare procent de victime ale turbării, atât la animale cât și la oameni. Cazul recent al celor 5 medici dela Cernăuți este edificator, deși de un dramatism tragic! Și aceasta într'un timp, când în Anglia turbarea nu mai este cunoscută decât doar' din cărți și laboratoare. Și totuș, — paradox, — *n'avem câini*.

Acesta este tabloul sumbru ce ni se înfățișează în momentul în care „*Carpații*” pleacă la drum!

O mohorâre generală, o ceață deasă ce se lasă grea, rece și impenetrabilă peste marginile întregului orizont, — ceața indiferentismului. Dar tocmai acest orizont vrem să-l animăm, să străpungem ceața, să spargem ghiața, să înviorăm tot ce este între limitele lui cu un val de căldură emanată de sufletul, pulsația și vitalitatea noului nostru organism.

Vom reuși?

Da! Fiindcă vrem și suntem mulți cari vrem!

Vrerea tuturor se manifestă de pe-acum printr'un mănunchi de nenumărate raze răslețe, ce răsbat la noi din toate unghiurile țării, iar noi, — oglindă fidelă, — le vom reflecta mai intense și concentrate, constituind focarul de lumină.

Aceasta ne este chemarea, acesta ne este programul. Să fim organul de comunicație între toți cititorii noștri, cari sunt tot atâtea forțe vii ce au activat până acum în mod disparat. Să fim regulatorul spontan al întregii lor activități sportive în domeniul celor trei predilecții ce le-am înscris pe frontispiciul nostru, asigurând colaborarea și coordonându-le activitatea, astfel ca elementul motric sportiv și pasional individual să se prezinte în rezultantă ca un factor economic de primul rang, meritând din plin această situație.

Profesori și discipoli, cititori și colaboratori, constituim împreună Universitatea liberă a acestor sporturi, instruind și instruindu-ne reciproc.

În domeniul vânătoarei și al ocrotirii vânatului suntem ca practică vânătoarească la nivelul țării ce ne'nconjoară, — ca vânat și posibilități de dezvoltare avem o incontestabilă superioritate, superioritate ce nu ne servă mult, fiindu-ne posibilitățile financiare reduse, având o organizare lacunară și mai mult pe hârtie decât efectivă și o literatură cinegetică abia incipientă. Activând cu toții pe acest ultim tărâm, avem credința, că vom reuși să realizăm o cunoaștere și o colaborare reciprocă. Unindu-ne astfel forțele și posibilitățile materiale și morale vom reuși să ne complectăm și celelalte lipsuri.

În domeniul pescuitului e încă totul de făcut. În această direcție tindem să creiem baze sănătoase, cari să asigure o evoluție continuă și nestincherită. Posibilitățile naturale ne sunt și aci, — pe ambele versante carpatine, — cu totul nelimitate.

În fine problema chynologică și chynotehnică se prezintă și mai complexă și mai presantă. Complexă, fiindcă în acest domeniu nu sunt interesați numai vânătorii, ci toți locuitorii țării și toate clasele sociale. Alături de scara evoluției umane a evoluat și câinele. Climatului, necesitățile și ocupațiunile umane felurite și mediul social care a creat varietățile și tipurile umane au creat și rasele și varietățile canine, în virtutea adaptării întime a acestui animal la tovarășul său de existență: omul.

Alt câine îi trebuie ciobanului, altul vânătorului, altul poliștului, jandarmului și grănicerului, altul gospodarului, altul femeii elegante și altul bătrânului cu auzul și vederea slăbită, trăind singur, părăsit, în unica societate a cățelușului său. Tuturor câinele le este tovarășul cel mai atașat, prietenul cel mai devotat, servitorul cel mai credincios, apărătorul și paznicul cel mai vigilent și mai curajos, — indiferent soiul, rasa, mărimea și puterea lui, — cu singura condiție: să i se asigure de stăpân o viață conformă, — o viață canină.

Dar, — biet tovarăș de totdeauna, — numai de o viață canină nu a avut și nu prea are parte.

Ori este „umanizat”, crescându-se și ținându-se cu totul neconform cu structura lui fizio-bio- și psihologică, fapt ce are ca urmare o degenerescență a caracterului, caracteristicilor și aptitudinilor sale, — ori a fost lăsat cu totul în părăsire pe drumuri publice, străzi și maidanuri devenind un *paria*, — o plagă socială pentru avutul și pentru sănătatea locuitorilor.

Asociația chynotehnică R. R. P. C. activează de aproape un deceniu pe acest teren, — totuș vastul domeniu de care se ocupă trebuie încă desțelenit în întregime, — căci lipsa unui organ de publicitate care să trezească interesul și înțelegerea în marele public a împiedecat-o dela realizarea unui progres apreciabil.

Trăim încă tot în țara în care reproducția canină este liberă și spontană; unde întâiul cuib este rău și trebuie aruncat; unde câinele „de rasă specială” se obține prin curcirea etalonilor de rasă pură; unde câinele bun trebuie să fie negru în cerul gurii; unde câinele de aret trebuie să execute comanda „pil”; unde copoiul „aduce” vânatul la pușcătură; unde turbarea nu o ia prin infecție, ci endemic, — fie din lipsa de apă, fie din mâncarea prea fierbinte; unde jigodia trebuie să o facă fiecare câine până la un an, iar odată trecut de un an nu o mai poate face; unde câinele ciobănesc german (zis eronat „câine lup”) este numai atunci veritabil, dacă provine din bastardarea dintre lup și câine; unde, — biet carnivor!, — dacă i se dă carne crudă se îmbolnăvește, sau — în cazul cel mai fericit, — face urdori la ochi; (toate canidele mânâncă oile și iepurii numai la gratar!) unde

câinii din anumite rase trebuie să se nască cu cozile și urechile ciuntite, — după șablon —; unde se crede că împerecherea se face în tot cursul anului și în orice moment, — dar nu se știe precis ce durată are graviditatea canină, — și câte și mai câte enormități și bazaconii.

Și aceste aberații le susțin „cunoscătorii” și „experții” în cele chinologice!

Iată mai sus, — pe nerăsuflăte, — o sumedenie de subiecte cari vor trebui tratate, — împreună cu altele, cari constituie toate alfabetul chynotehniei pentru ca abia pe urmă să putem desvolta și subiecte chynologice propriu zise, căci nu se poate face matematică superioară fără cunoașterea tablei de înmulțire.

Avem astfel un domeniu prea vast, subiecte inepuizabile, cari nu pot fi tratate de-odată, nici pe câteva coale de tipar.

Cari anume să le tratăm, în ce ordine de precădere și cărei ramuri din cele trei să-i dăm o dezvoltare mai amplă ne-o vor indica cititorii, — fie prin colaborare activă, — fie prin simple cărți poștale, indicându-ne care domeniu îi interesează mai mult, pentru a fi puși astfel în situația de a cunoaște exact dorința cititorilor noștri, interesul lor, — căci deviza noastră este:

„Nu cititorii sunt ai revistei, — ci „CARPAȚII” aparțin cititorilor!”

Cpt. E. CALUGARU.

Observații și constatări practice asupra Legei pentru reglementarea vânătoarei

Este indiscutabil că legea românească constituie una dintre cele mai succese legiuiri cunoscute pe întreg continentul. Lacunele inerente ori cărui început — evident — se ivesc și aici și această stare de lucruri este agravată prin faptul, că ne lipsește Regulamentul de aplicare, care își întârzie încă apariția.

Voi încerca să aduc succesiv în discuție unele probleme, de care personal m'am împiedecat în practica vieții vânătoarești și pentru rezolvirea cărora nu găsesc nici un text de lege și nici vre-o decizie ministerială, care ar putea fi în măsură de a clarifica situațiunea și raporturile.

Art. 3 din Lege tratează dreptul de vânătoare al proprietarului cu restricțiunile fixate în ceiace privește întinderea fondului de 1000 respective 100 hectare.

Se pune întrebarea:

1. dacă proprietarul depozitar al acestui drept excepțional (o reminiscență cu gust feudal) este obligat, — cu ocaziunea arendării prin licitație a terenului comunal să-și anunțe Primăriei competențe dorința sa de a constitui teren separat de vânătoare? Este el obligat în cazurile de arendări prin bună învoială să porceadă la fel pe cale de contestațiune în limita unui termen fix?

2. arendașul de bună credință al întregului teren comunal este obligat să respecte în timpul de executare a contractului constituirea ulterioară de terenuri individuale, dacă proprietarul ar dori într-o bună zi să-și exercite acest drept?

Întâlnim cazuri concrete, când autoritățile sunt puse la încercări complicate în această materie. În lipsa unui text de lege precis, suntem nevoiți a rezolvi chestia pe calea logiceii.

Eu cred așa: proprietarul să fie obligat pe lângă sancțiunea decăderii ca, cu ocaziunea licitațiunilor să-și manifeste dorința în mod concret de a constitui pe proprietatea sa teren individual de vânătoare, dovedind totodată cu acte autentice întinderea fondului cerută de lege. Constatările în speță

vor fi trecute în textul contractului. Față de arendările prin bună învoială să i se îngăduie un termen fix pentru a-și prezenta Primăriei contestațiunea sa.

După încheierea contractului să nu se mai admită nici un fel de schimbare pentru întreg timpul de executare. Aceasta și din motivul, că arendașul nici nu poate ști, dacă pe terenul respectiv se găsesc astfel de excepții, ori nu.

Proprietarul, vânător în înțelesul adevărat al cuvântului se va putea ușor îngriji la timp de îndeplinirea acestor formalități, care nu reclamă nici cheltuieli și nici muncă. Iar dacă ulterior arendării se va trezi vânător, dovedește, că vrea să urmărească alte scopuri, străine de spiritul corect al vânătoarei, ca sport și pasiune nobilă.

Dacă nu se va proceda în acest fel, arendașul se pomenește într'un moment dat, că din terenul arendat legalmente, pe urma constituirei unor nemărate terenuri individuale nu îi mai rămâne nimic, decât contractul „aprobat” de toate autoritățile.

ION VICTOR VANCEA,
Inspector de vânătoare, Alba.

Epigramă

Tovarășilor mei dela Sovata:
vânători cu renume, avocați distinși,
parlamentari și oameni de lume.

— Pentru voi viața 'ntreagă-i o veșnică vânătoare
Și uitați că răvna voastră, poate că pe mulți îi doare.
In pădure vânați cerbul, ursul, ba chiar și mistrețul,
Acasă vânați clienții, cari au să plătească prețul
Unei plăceri costisitoare; iar la țară ziua toată
Faceți goană după voturi pentru preamărita „roată”.
In Parlament vânați aplauze și-aprecieri măgulitoare,
Dar seara 'n Bar, cinstiți tovarăși, nu sunteți voi vână-
/tul oare!?...
S. D.

DIN MUNȚI ȘI DIN CÂMPII

Dela vânătoarea regală: M. S. Regele, Măria Sa Marele Voevod, Anton Mocsonyi, General Baliff, Eugen Bianu, frații Wrbitsky.

Vânători regale

Inaltele Sale îndatoriri L'au împiedecat în toamna trecută pe M. S. Regele Carol II să vâneze la muget de cerb în teritoriul regal al Gurghiului. A putut însă să aibă bucuriile nobilei sport cu ocazia câtorva vânătorii aranjate în cursul lunii Decemvrie.

În zilele de 6—7 Decemvrie, societatea de vânătoare din Socodor (Arad) a avut deosebita onoare de a găzdui pe M. S. în admirabilele ei terenuri de fazani și iepuri. În jurul M. Sale se găseau membrii acestei societăți: Domnii Constantin Brătianu, Dan Brătianu, Istrati Micescu, Cipăianu, Nasta, D. Manolescu, Dr. Bejan, Gaillac, Durma, Boamba, apoi oaspeții, domnii Anton Mocsonyi marele maestru al vânătorilor regale, general Baliff, general-adjutant Ilasievici, N. Săulescu directorul general al vânătoarei, Eug. Ciorogariu inspector de vânătoare.

Tabloul celor două zile a fost 580 fazani, 156 iepuri, 1 vulpe și 17 paseri răpitoare. M. S. Regele a împușcat la Socodor 181 fazani și 14 iepuri. Una din goanele cele mai bune a rezultat pentru M. S. 32 cocoși cu 51 focuri: un rezultat cu totul frumos, mai ales

considerând timpul ploios (haine, mănuși îngreunate de apă) și tirul excepțional de înalt din goana aceea.

Servește spre laudă societății Socodor felul cum îngrijește, cu mari sacrificii, acest revir, îmbunătățit în mod vădit an de an.

În zilele de 8 și 9 Decemvrie a avut loc o vânătoare pe terenul regal (Ocolul regal de vânătoare) dela Casa-Verde și Pișchia (jud. Timiș). Au luat parte M. S. Regele, Măria Sa Marele Voevod Mihai, domnii Anton Mocsonyi, general Baliff, general Ilasievici, general Manu, George Plagino, Ionel Pop, Istrati Micescu, Poklewski Koziel, N. Gatowsky, N. Săulescu, D. Skupiewski, maior Rosetti-Bălănescu, colonel Grigorescu, Eugen Bianu.

Vânătoarea a fost condusă cu un ireproșabil aranjament de dñii ing. insp. Costescu, inspector Ciorogariu, și Ing. Iuliu Wrbitsky, șeful ocolului silvic regal de vânătoare, care la sfârșitul vânătoarei a fost decorat de M. Sa cu ordinul Coroana României, pentru deosebitele merite și felul cu care îngrijește de ani de zile acest ocol.

Tabloul celor două zile: 236 fazani, 353 iepuri, 18 sitari, 4 vulpi, 36 răpitoare diverse.

Senzația acestei vânătoare a fost ținută admi-

Marele Voevod și maestrul Său Dl N. Săulescu.

rabil vânătoarească și tirul frumos al Marelui Voevod, care a împușcat 8 fazani, 22 iepuri și o vulpe. Aceasta din urmă l-a adus, reglementarele trei lo-

Intre două goane, M. S. Regele, Marele Voevod, General adjutant Ilasievici, Ionel Pop.

Dragoste de Tată.

vituri de nuia, pe care i le-a aplicat după toate rigorile legilor vânătoarești, M. Sa Regele.

Cei, care au avut cinstea să iea parte la aceste două vânători au rămas adânc impresionați de felul în adevărat regesc, unde M. S. a învrednicit de atenții și vorbe de tovărășie vânătoarească pe toți cei din jurul Său.

Inaugurarea celei dintâi vulpi a Marelui Voevod.

În fine, la 15 Decembrie s'a ținut obișnuita vânătoare regală din domeniul Scroviște. Au luat parte M. S. Regele, Măria Sa Marele Voevod, domnii miniștrii Mihai Popovici și Samsonovici, principele Bibescu, Anton Mocsonyi, conte Von Schullenburg ambasadorul Germaniei, Preciosi ambasadorul Italiei, Seba ambasadorul Ceho-Slovaciei, Comte Hauteclaque însărcinat de afaceri al Franței, general Baliff, colonel Grigorescu. Tabloul a fost destul de modest: 23 fazani, 1 vulpe și 57 iepuri. De explicat deoparte prin ravagiile iernei trecute, de altă parte prin faptul, că fazanii sunt în primul an de colonizare.

Inaugurarea Muzeului de vânătoare din București

Muzeul de vânătoare din Capitală, a fost — în fine — dat marelui public vânătoresc. Un nou punct de atracție al Bucureștilor, o mândrie a țării noastre și o dovadă mai mult a revirimentului care a urmat după rășhoi în aprecierea chestiunii vânătoarei.

Inaugurarea a fost făcută în ziua de 20 Decembrie 1932 de M. S. Regele, înaltul și înțeleptul protector al tuturor bunelor fapte și intenții vânătoarești. Au luat parte la aceasta solemnitate domnii miniștrii Ion Mihalache, Voicu Nițescu, M. Ghelmegeanu, apoi domnii Anton de Mocsonyi, mare maestru al vânătorilor regale, adjutantul M. S. Gen. Ilasievici, generalul Manu, N. Săulescu, directorul general al vânătoarei, Ionel Pop, deputat, gen. Gârleșteanu, Gh. Nedici consilier la Înalta Curte de Casație, I. Niculescu ajutor de primar al Capitalei, Ionescu-Brăila directorul general al zootehnicii, dr. Costinescu deputat, Drăcea dir. gen. C. A. P. S. și alți numeroși invitați.

Vom reveni în unul din numerele noastre viitoare asupra Muzeului de Vânătoare, pentru a arăta cititorilor noștri mai deaproape cuprinsul și însemnătatea lui. Acum, când și-a deschis porțile pentru toată lumea, nu putem decât să atragem atențiunea vânătorilor români asupra datoriei, de a-l vizita și a-l sprijini prin donații de piese. Și ne permitem o observație și o propunere răzleață:

Muzeul nostru de vânătoare trebuie să înfățișeze cât mai desăvârșit bogăția vânătoarească a țării. În special trebuie să păstreze trofee-record recoltate în cuprinsul țării noastre. Dar cum rar vânător se va despărți de un trofeu care să fi dobândit consacrarea oficială la expoziții, sau chiar să se plaseze în primul plan al concurenței mondiale,

trebuie să găsim mijlocul de a-l avea cel puțin în duplicat și în muzeu. Am face propunerea, ca Serviciul vânătoarei să pregătească copii după trofee noastre excepționale, cunoscute, așa după cum se păstrează copii în marile muzee din străinătate după piesele unice. Mai mult: pentru viitor, deodată cu acordarea permisului de a împușca cerb, să se ia obligament societăților sau particularilor respectivi, că la cererea Direcțiunii Vânătoarei, vor pune la dispoziție pentru a fi copiate trofee recoltate, și în caz de nevoie vor suporta cheltuielile de reproducere. De sigur Direcția Vânătoarei nu va face uz de acest obligament decât atunci, când se va fi împușcat o piesă că adevărat excepțională. Și care vânător nu va fi vesel să-și răsplătească norocul de a fi stăpânul unui asemenea trofeu prin micul plus de cheltuială pe care îl comportă confecționarea unei copii. Muzeul de vânătoare are de altfel un excelent preparator, căruia i-se datorează multe din admirabilele piese ale muzeului și care e specialist și în copierea trofeelor de cerb, țap roșu și capră neagră.

Cu greu am putea admite gândul Muzeului de Vânătoare românesc, fără a avea, (alături d. e. de ursul consacrat la Lipsca de „excepțional” pe care l-a dăruit prietenul nostru dl Ieronim Stoichița) și — cel puțin în copii — trofeul de cerb al regretatului Dr. Kosch cu gloria recordului mondial Lipsca 1931, apoi cele două minunate trofee de cerb recoltate în 1932, de dl C. Sautermeister la Sovata și dl I. Popescu la Gurghiu, care după primele măsurături ajung și chiar întrec recordul mondial.

Dar și asupra acestor două noi dovezi a bogăției noastre vânătoarești vom reveni. I.

Noua lege a pescuitului în apele de munte

Avem nădejdea, că în curând va înceta starea cu totul anarhică, ce dăinuiește de ani de zile în materia reglementării pescuitului în apele de munte. Nu mai știam, mai ales în Ardeal, care legi sunt în vigoare, nu mai știam ce anume permis de pescuit trebuie să posedăm, la ce ne dă dreptul acest permis. Situația teritoriilor și arenzilor era cu totul neclară, încălecându-se drepturi reale și imaginate. Și pe deasupra lipsa unei precise trimiteri în competența cuiva a tuturor chestiunilor care interesează pescuitul sportiv. Dibuiam — și dibuim încă, sperăm pentru puțin timp — între Direcțiunea Vânătoarei, între C. A. P. S. și între P. A. R. I. D.

În urma însărcinării date de Ministerul Agriculturii, o comisiune compusă din o mână din cei mai competenți pescari sportivi, lucrând la Direcțiunea Vânătoarei, a pregătit un anteproiect de lege pentru reglementarea pescuitului în apele de munte care urmează să fie aprobat de Minister și prezentat Parlamentului încă în actuala sesiune. Astfel, ca noul sezon de pescuit al salmonidelor să ne găsească cu o situație legală bine stabilită.

Spicuind în acest anteproiect, constatăm două idei fundamentale: întâi, stabilirea unui regim spe-

cial pentru pescuitul salmonidelor (păstravi, lipani, loștrițe) deci pentru obiectul principal al pescuitului sportiv, — apoi înființarea unor unități de teritoriu, pentru exercitarea dreptului de pescuit.

Aprobăm amândouă aceste idei. De fapt, nu se poate stabili un regim unitar pentru pescuitul comercial și pentru cel sportiv. Pescuitul comercial, atât de important în economia noastră națională, trebuie să se ghideze după alte principii, având alt obiectiv, având un scop comercial, fiind legat de apele mării, ale Deltei și ale marilor fluvii. Pescuitul sportiv, cu tot interesul material, care îl comportă, are o valoare cu mult mai mare, trupească și sufletească, ca sport, reprezintă ocaziune neîntrecută de recreare pentru cetățeni, nu punct de atracție pentru streini. Și mai ales, fiind oarecum încâtușat între limitele apelor reci de munte, reclamă o deosebită protecție și regenerare. De altă parte nu se putea face o reglementare „a pescuitului sportiv”, după ce avem ape care interesează din amândouă punctele de vedere, și cel comercial și cel sportiv, și ar fi fost cu neputință o bifurcată reglementare a aceluiași terenuri. Astfel s'a ajuns la soluția, credem bună, să se reglementeze prin acea-

sta specială lege pescuitul în apele populate de salmonezi, adică în apele de munte, care nu sălășluiesc alt soi de pește. Prin regulamentul legii se vor preciza care anume ape, și până la care punct al cursului lor cad sub prevederile legii, eliminându-se în felul acesta orice posibilitate de confuziune.

De asemenea e un mare pas înainte admiterea ideii unității minimale a revirelor de pescuit.

În un teritor mic, sau chiar în un râu sau pârâu de munte cu proprietari riverani mulți, este foarte grea reglementarea serioasă a pescuitului, și în practică aproape de neajuns o protecție și o acțiune de repopulare serioasă. Câtă vreme eu nu am decât o lungime de râu de un kilometru, sau chiar, când în fața mea, pe celalalt mal al pârâului altul este stăpân — și uneori stăpân rău — cu greu mă pot hotări să sacrific trudă și bani pentru repopulare. Prin unitățile stabilite de lege se crează

teritorii destul de mari, ca să asigure o liniștită folosință și mai ales pentru a încuraja operele de protecție și de repopulare. Anteproiectul, de sigur, pe lângă aceste două idei călăuzitoare cuprinde dispozițiunile speciale, destul de ample, privitoare la exercitarea pescuitului, intervalele de timp de opreliște, penalități, etc.

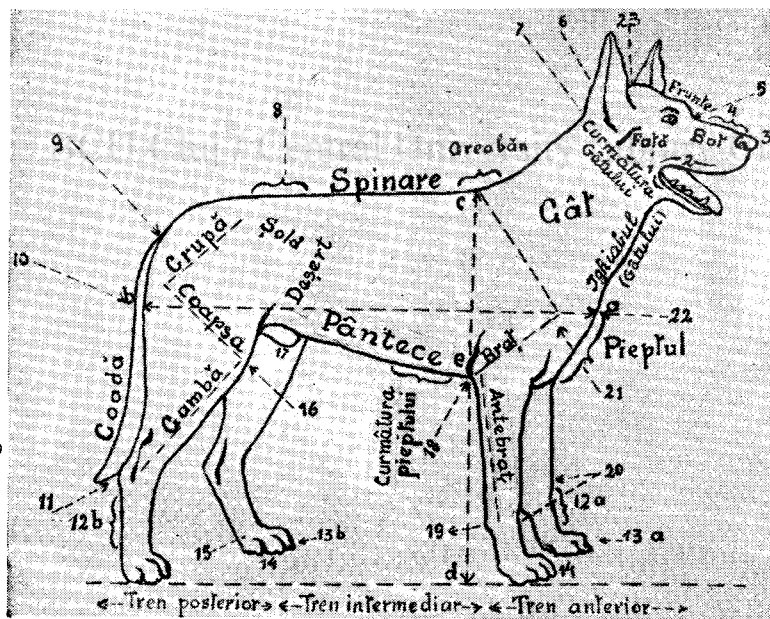
Credem, că vom avea ocaziunea să discutăm pe larg aceasta lege proiectată, care votată și promulgată se va însuși vrednic alături de legea vânătorului, dela care, de altfel, a împrumutat multe idei și dispozițiuni. Așteptăm înăfptuirea ei, și ne credem autorizați să mulțumim în numele tuturor pescarilor sportivi, celor ce au inițiat-o și celor ce au pus trudă și pricepere să o redacteze, după cum vom fi mulțumitori celor ce își vor da concursul să iee ființă, cât mai neîntârziat, ca lege în vigoare.

I.

Scriind acest titlu trebuie să mă gândesc deja la anumite nedumeriri ce poate avea cititorul lui, punându-și involuntar întrebarea, dacă preocupării de câini i se poate da denumirea de „sport”? Nu voi intra totuși în discuția acestei teme, până când nu mi se va pune chestiunea în mod direct și imperios, mulțumindu-mă deocamdată cu declarațiunea, că această preocupare este considerată încă și azi în Anglia, — țara de origină a chynologiei, — drept un sport și încă unul dintre cele mai atractive, având bineînțeles diferitele sale subdiviziuni. La fel și în celelalte țări europene și americane — și avem credința că vom reuși a răsădi acest „sport” ca atare și în țara noastră, căci, — slavă Domnului, — ținem și hrănim în proporție mai mulți câini decât Anglia.

Pornind dela acest desiderat se impune dela sine ideea că întâiul element ce trebuie cunoscut, întâiul studiu ce trebuie popularizat este cunoașterea câinelui, — istoria naturală a câinelui.

SPORTUL CANIN

a—b = Lungimea câinelui. c—d = Înălțimea de greabăn.
c—e = Adâncimea toracelui.

1. Cheetoarea gurei.	12. b) Fluierul posterior.
2. Buze.	13. a) Laba anterioară.
3. Frunza de trifoiu.	13. b) Laba posterioară.
4. Botul.	14. Pernuțele.
5. Stop.	15. Locul ghiarei de lup.
6. Osul occipital.	16. Genunchi.
7. Ceafa.	17. Teacă.
8. Sale (porțiune renală).	18. Cot.
9. Rădăcina cozii.	19. Pintenele.
10. Osul șezutului.	20. Glesnele anterioare.
11. Cotul posterior.	21. Umăr.
12. a) Fluierul anterior.	22. Capul pieptului.
23. Vârful cefii.	

Cu riscul de a deveni banal și neinteresant trebuie să încep cu alfabetul acestor cunoștințe, cu litera „a” din acest alfabet, gândindu-mă că se vor găsi cititori cari vor găsi ceva nou în chiar aceste rânduri. Mai mult chiar: sunt sigur, că luați la repezeală se vor găsi chiar „cunoscători” în materie cari nu vor ști denumirea pe românește al unor părți a corpului canin sau cari nu vor ști face deosebirea între crupă, sold și șale, iar cei cari cunosc mai mult decât noi, cari știu denumiri și termeni tehnici mai adecvați și — mai ales — mai românești, au ocazia de a face un bun serviciu amatorilor de câini, colaborând măcar intermitent în acest domeniu, căci tocmai lipsa și necunoașterea diferitelor denumiri și diferiților termeni tehnici dovedește mai bine că

nu exagerez, când iau lucrurile dela început.

Spre a fi mai scurt și mai elocvent anexez acestui articol un clișeu cu denumirea părților corpului canin.

Nu este locul aci de a intra într-o descriere amănunțită a fizicului canin: schelet, mușchiatură și organe. Ne mărginim doar' la descrierea exterioară a părților câinelui, astfel ca cititorii să aibă la îndemână denumirile ce le vom întrebuința pentru viitor în descrierea raselor canine ce ur-să le facem (*vom începe cu acestea chiar în numărul viitor!*) precum și pentru a înțelege rapoartele de arbitraj a diferitelor expoziții canine.

Va trebui în schimb să insistăm asupra altor noțiuni și termeni tehnici dintre cari unele se vor găsi în regulamentul chinotehnic ce la fel va apare în numărul viitor al revistei.

Se vorbește mereu de „chynologie” și mai nou de „chynotechnie”, fără ca să fi găsit în literatura noastră de specialitate o definiție al acestor noțiuni.

„Chynologie” (germ. Hundewesen) este știința care se ocupă de câine în calitatea lui specifică de tovarăș al omului. Mai pe larg: de viața lui bio- și psihologică, de funcțiunea organelor sale sensitive și intelectuale și serviciile ce el poate aduce omului prin aservirea și utilizarea rațională a facultăților acestui animal în diferitele situațiuni și momente de colaborare dintre el și „stăpân”. Asupra acestui cuvânt trebuie să insistăm, căci această canidă devine „câine” numai în virtutea posesiunii unui stăpân, real sau închipuit, bun sau rău, — dar câinele

să-l recunoască și accepte ca atare. Altfel el rămâne o canidă ca toate celelalte din aceeași speță (șacal, hienă, coyot, lup, etc.).

Sub „chynotechnie” (germ. Hundezucht) înțelegem ansamblul cunoștințelor privitoare la fiziologia canină, începând dela concepere până la moarte. Capitole speciale al acestui domeniu îl formează: reproducerea, creșterea, sănătatea câinelui, apoi soiurile și rasele canine, — pe scurt istoria naturală propriu zisă a câinelui.

Mijloacele de dezvoltare ale acestor două ramuri de știință, cari formează în același timp nucleul manifestării sportive canine sunt *pentru chynologie examenele și concursurile de utilitate* în direcția aptitudinilor fiecărei rase, — pentru chynotechnie mai ales *expozițiile canine*. Pentru activarea acestor mijloace s'au constituit în diferite țări asociații generale sau speciale (la noi numai generală!) la îndemâna cărora stă o literatură foarte bogată, atât ca volume apărute cât și ca periodice.

Să sperăm că întâia brazdă ce o tragem noi acum în această direcție va fi urmată de alte multe, astfel ca să ajungem cat mai curând la desțelenirea întregului ogor și că semințele ce le aruncăm vor rodi cât mai îmbelșugat.

EUGEN TARNAVEANU.

I A N U A R I E

Arma cu alică a tăcut și doar o vom face să glăsuiească de acum în un cârd de ciori sau, răzleț, în pâlcul de rațe din ochiuri de apă rămase neînghețate. În vânatoare s'a terminat sezonul recoltei mari și zăpada care se întinde pretutindenea ne aduce aminte, că avem pe lângă drepturi mai ales datorii față de faptele care ne procură atâtea bucurii. E aici vremea când trebuie să răsplătim prin măsuri de ocrotire și ajutorare durerea pe care o pricinuim de atâtea ori.

Vânatului nostru mare, în general, îi dă natura dar-nică puțința de a se hrăni și în timpul iernei grele. Cerbii găsesc lăstarele fragede ale sălcilor, vârfurile crengilor de brad, mușchiul îmbelșugat care curge din cetini. De sub zăpadă secol la iveală iarba conservată verde. Mistreții, dacă nu îi încătușează cu totul noianuri prea mari, desgroapă ghinda, jirul, rădăcinile și o secol în primăvară. O nutriție a vânatului mare în timp de iarnă e și greu cu puțință și aproape pretutindenea superfluă. Îi datorăm însă altceva: să-l păzim pe cât putem de plaga lupilor. Știrile care ne vin din toate revierele cu vânat mare ne arată o extraordinară înmulțire a acestor bandiți sângeroși. În iarna grea de anul trecut au zecimat multe terenuri și acum de cu toamnă au început să gonească și să omoare vânatul nobil. Suntem datorii să ducem o nemiluită luptă împotriva lor. Paznicii de vânat să-i urmărească zi și noapte, cu arma, cu otravă și curse. Stăpânii terenurilor să-și încurajeze paznicii procurându-le otravă bună, lăsându-le ca premii nu numai blanele ci adăugând și remunerații în bani. Ori cât de bănuitor ar fi lupul, oricât de întinsă masă i-ar oferi un teritor bogat în vânat, iscusința, perseverarea și uneltele bune și aici vor da un bun rezultat. Nu putem îndemna îndeajuns pe proprietarii terenurilor cu vânat mare, să pună toată sârguința în combaterea plăgii lupilor, în stare să pustiască complet în câțiva ani cele mai bogate reviere de munte și de deal.

Aceasta va fi ocrotirea cea mai efectivă și pentru câprioare, jertfe atât de dese ale lupilor și ele. De alta parte, dacă iarna se așază deosebit de grea, cel puțin în terenurile de deal și de șes, mai accesibile, vom așeza chiar sub adăpostul unui tufar care și-a mai păstrat din frunză, câte un braț de trifoiu, de otavă pentru câprioare. În curând vom observa dacă au nevoie de ajutorul nostru: după cum le-au găsit și s'au înfruptat din ele.

Când treci, în schimb, prin întinderea unui teren cultivat, acoperit de zăpadă neîntreruptă de nici un tufiș ocrotitor, băntuită de viscole fără frâu, trebuie să-ți vină în minte chinurile de foame și frig pe care le îndură vânatul mic, iepurii și potârnichile. Unde își găsesc aceste un adăpost, unde își găsesc o hrană? Să le întindem mâna de ajutor pe care o primesc cu atâtea recunoștință. Nu am făcut pregătiri de cu vreme? E o negligență, care însă o putem repara. Și atât de ușor!

Încerci în spatele paznicului câțiva țăruiși și o sarcină de pae, incolăcești în geantă câțiva metri de sârmă. Și faci o plimbare prin revier. În un loc mai adăpostit de vânturi și în fața soarelui cureți de zăpadă un metru pătrat de loc, răcăești puțin pământul înghețat și așezi cinci-sase țăruiși întăriți în pământ, așa, ca să formeze o piramidă. Îi legi la vârf cu sârmă și îi îmbraci în pae deasemenea cuprinse în un brâu de sârmă, așa, ca dela pământ să rămână liber distanță de o palmă. Iată: e gata un adăpost și un loc de hrană pentru potârnichi. În o plimbare poți face două-trei. Iar a doua zi paznicul va căra pleavă pe care o va împraștia ușor în jurul adăpostului și pe sub adăpost, și va împraștia primul pumn de semințe, grâu, secară etc. căzute după treerat. Sau și mai ușor: fă o simplă streșină din coțoare de floarea soarelui sau de porumb, răzimate de o prăjină dintre două furci scurte, și va feri de vânt și va atrage la semințe poporul necăjit al potârnichilor. Nu te costă nici un ban să presari asemenea adăposturi, cât mai multe, în tot cuprinsul terenului.

Iar bietul iepure îți cere și mai puțin. De adăpost se îngrijește el cumva: tu dă-i un plus de hrană, pe lângă ce-și poate agonisi el. Bate în pământ câte un țăruiș ascuțit la amândouă capetele. Împlântă în el un mănunchi de trifoi legat cu sârmă, așa, ca să nu ajungă la zăpadă, dar iepurile să-l poată ajunge. Dacă ai la îndemână mai anină ici-colo câte un nap, câte o căpătină de varză. Apoi, dacă vrei să-i dai o trufanda, coboară din pomi cât de mult vâsc, așează-l așa, ca să nu-l acopere zăpada, și vei vedea cum îți aduce folos și aceasta plagă a arborilor.

Mai dă cu arma și cu sânge fosforat după ciorile sure și după cotofene, și vei vedea la anul roadele acestei neînsemnate oboseli.

CĂRȚI — REVISTE

Legea pentru protecția vânatului și reglementarea vânătoarelor comentată și adnotată cu jurisprudența și cu deciziunile, circuliările și publicațiunile ministeriale, date în scopul aplicațiunii și executării ei — este titlul cam lung — al lucrării dlui avocat Traian N. Berea, doctor în drept. — Editura „Universul” 1932, București.

Anul 1932 marcat atât de răsunător în literatura noastră cinegetică prin apariția „Almanahului”-ui dlui Maior C. Rosetti-Bălănescu nici nu se putea evidenția mai bine ca un an rodnic pentru noi decât prin încheierea lui cu apariția lucrării dlui avocat Berea.

Ea vine să umple un gol atât de resimțit de întreaga lume vânătoarească, inclusiv organele oficiale ale vânătoarei. Lipsa Regulamentului, — a cărui apariție pare-se că întârzie până la modificarea sau completarea legii, — dădea posibilitatea celor chemați să o aplice, să interpreteze anume texte în mod cu totul diferit, — fără ca vânătorul interesat să aibă la îndemână interpretarea oficială, căreia de o parte să i se poată conforma, iar de altă parte să o poată opune interpretărilor eronate sau chiar samavolnice.

Stăpân pe materie, autorul ne-a dat o lucrare bine pusă la punct din punct de vedere juridic mai ales, — iar dacă pentru vânătorul laic ea va apare cam greoaie, aceasta e numai la aparență, căci aprofundându-o chiar numai în părțile ce-l interesează în mod direct, va constata îndată că este o lucrare mai mult decât clară. Aparența greoaie i-o dă însăși legea, și-aci autorul lucrării nu poate avea nici o vină.

Formularele date în anexe sunt de asemenea foarte utile mai ales vânătorului din provincie care-și va putea întocmi în viitor după aceste modele singur actele ce-i necesită înaintându-le apoi prin poștă și nu va mai fi nevoit să facă mereu naveta la oraș pentru fiecare act. Ar fi putut fi chiar mai complete aceste anexe cu formulare pentru cereri de port arme înșirându-se actele ce trebuiesc anexate, idem pentru permisul de vânătoare etc., venindu-se prin acestea tot în ajutorul vânătorului dela țară. Suntem siguri că într-o viitoare ediție, — care urmă autorului să fie cât mai apropiată, — lucrarea va apare și mai completă.

Volumul este lansat de o prefață a dlui N. Săulescu, directorul general al vânătoarei, care merită să fie citită și recitită, vânătorul găsind în ea o chitare succintă a principiilor ce stau la baza legii noastre de vânătoare și indicarea evoluției acestei legislații. Acestea îi găsim un singur cur: că nu este suficient de elogioasă la adresa autorului pentru munca depusă și osteneala ce și-a dat și tocmai din acest motiv facem, noi aceasta, recomandându-o în modul cel mai călduros tuturor camarazilor vânători. Este o carte a cărei achiziționare se răsplătește înzecit prin folosasele ce le aduce, și mai ales prin pierderile și desagrementele de cari te ferește.

Iată-l sosit și noul an cu noul „Almanahul Vânătorului”, al dlui Maior C. Rosetti-Bălănescu, așteptat cu atâta nerăbdare de toată suflarea vânătoarească. El vine împreună cu lumina, — dela răsărit, — păstrându-și pentru noi rolul zorilor. Revărsate pentru întâia dată anul trecut asupra întregului nostru orizont, abia am așteptat să apară din nou și anul acesta și la fel vom aștepta și anii viitori. „Almanahul nostru”, — căci nouă tuturor ni-l dăruiește autorul, — este cea mai bună urare ce ne vine pentru noul an! Plin de învățături utile, bogat înzestrat cu un exterior meticolos îngrijit și o haină nouă, aleasă cu mult gust; l-am așteptat în rol de fete mari drept Făt-frumos să vină să ne mângăie, să ne distreze și mai ales, să-l iubim.

Il iubim și îi binecuvântăm părinții cari au colaborat la ființa lui că l-au trimis în lume să ne găsească și pe noi!

„Revista Vânătorilor”. Numărul dublu (12 Dec. 1932—1 Ianuarie 1933) al Revistei Vânătorilor se prezintă cu un conținut deosebit de bogat și în condițiuni tehnice mai îngrijite. A fost o surpriză plăcută pentru noi, după cele câteva numere din urmă, cari denotau o lăncăzire a avântului de până atunci. Ne bucură acest reviriment și sperăm că însemnează începutul unei epoci de avânt. Remarcăm din conținutul acestui număr articolul dlui Gh. Nedici, care se declară potrivnic tendințelor de modificare a legii actuale

de vânătoare, pe care o consideră avansată față de cultura noastră vânătoarească. Apoi interesante studii semnate de dd. Emil Câmpianu, Schneider-Snyder Roland, C. S. Ploști, Șomcuța Man, schițe de Al. Cazaban, Moldav, Serioșteanu și în special savuroase schițele dlui C. A. V. Popescu.

Revistele franceze „Le Chasseur Francais”, „L'Eleveur”, „Chasse et Pêche”, „Chasse” și „Le Saint Hubert” au scos de asemenea numerele de Crăciun în ediție festivă cu ilustrațiuni mai bogate ca de obicei și cu un conținut mai variat și mai selecționat.

Wild und Hund, excelenta revistă germană aduce în ultimele numere ale anului trecut un deosebit de interesant conținut. Remarcăm în No. 48 o descriere de vânătoare de elani în Țările baltice, datorită cunoscutului scriitor Paul Vetterli. În numărul de Crăciun un foarte interesant articol al dlui colonel Spiess, directorul vânătorilor regale, descriind o vânătoare de cerbi în munții Gurghiuului (1929), cu norocul rar de a fi împușcat în un interval de câteva minute un urs și un cerb capital. Ultimul număr ne-a adus un extrem de important articol al compatriotului și pretenului nostru ing.-silvic Aurel Comșia, din Montreal, Canada, asupra situației vânatului și eforturile ce se fac în Statele-Unite și în Canada pentru ocrotirea lui și salvarea unor specii aproape dispărute. Dl Aurel Comșia în cei 6 ani de când trăiește în America, s'a impus prin adâncile lui cunoștințe asupra faunei aceluși continent și asupra tuturor chestiunilor cinegetice, așa, că azi este una din autoritățile cele mai încontestate în materia amintită. Putem anunța cititorilor noștri, că dl Aurel Comșia ne-a promis statornica dsale colaborare, și astfel vom putea da foarte interesante și documentate studii ale dsale, și nu numai asupra faunei continentului îndepărtat, ci și asupra chestiunilor interesând România. Prin colaborarea dsale va face primul pas pentru ași lua locul ce i-se cuvine în viața vânătoarească a României.

Deutsche Jägerzeitung, cea mai veche revistă cinegetică din Germania a intrat în al 50-lea an de existență. Remarcăm din conținutul ultimelor numere judiciosul articol al dlui D. Philipovicz-Cernăuți referitor la echipamentul vânătorului din Carpați, și la cheltuelile aproximative ale unui revir carpatin. Are de asemenea foarte temeinice fragmente în o polemică referitoare la condițiunile de participare a streinilor la revierele noastre. Numărul de Crăciun cuprinde articole despre vânătoarea mistreților și cerbilor, despre reinviatul sport al vânătoarei cu șoimi, apoi asupra vânatului cu câini mânători (copoi etc.). Articolele principale sunt încastrate în obișnuitele note, observațiuni, studii de zoologie etc., totdeauna interesante și instructive.

Revistele chynologice străine începând cu cea mai mare revistă de specialitate din lume care este „Our Dogs” continuând cu cele germane ca „Der Hund”, „Kynologen Zeitung”, „Der Foxterier”, „Die Teckelwelt”, „Zwinger u. Feld”, „Sportblatt” (cehoslovacă) etc., apar toate îmbrăcate în haină de sărbătoare și cu un conținut cu vădită tendință de rivalizare între ele. Toate cu ilustrațiuni foarte bogate și de o perfecțiune tehnică neîntrecută.

Vânători,

pescari, amatori de câni!

Citiți și încurajați literatura cinegetică românească. Vă procurați ore de recreație și plăcere, vă îmbogățiți cunoștințele și contribuiți la progresul unei cauze scumpe vouă.

Ordine și deciziuni recente ale Direcției Vânătoarei.

Ord. circ. No. 268.936/29/XII. 1932.

Constatându-se că epurii s'au împuținat în unele regiuni, atât din cauza iernei grele din anul trecut cât și a inundațiilor, — potrivit Deciziei Minist. No. 17308—932, dată asupra avizului Consiliului permanent, vânătoarea epurilor în întreaga țară se va închide în seara zilei de 31 Dec. a. c.

Deoarece însă sunt teritorii, în care acest vânat este în număr suficient Ministerul poate acorda autorizațiuni speciale pentru intervalul 1—15 Ianuarie 1933, — cu avizul motivat al Inspectoratului județean al vânătoarei și al Consiliului permanent de vânătoare.

Vă rugăm a lua notă și a comunica și Prefecturii acestă Deciziune.

Totodată vă facem cunoscut că permisele de vânătoare pentru anul 1933, vor fi confecționate astfel încât să cuprindă și chitanța pentru plata taxei anuale de lei 10 de fiecare armă de vânătoare.

În consecință, ne veți comunica de urgență, numărul de permise de vânătoare necesare pe anul 1933, numărul chitanțelor speciale privind taxa de fiecare armă de foc, pentru acei ce nu-și scot permise de vânătoare (art. 49 și 50 din Legea Vânătorului) cum și numărul chitanțelor pentru câini de vânat.

Notăm că se vor taxa cu câte 10 lei, — eliberându-se chitanțe speciale, — toate armele de foc, glonț sau alicie cu excepția revolverelor.

Suntem sesizați că majoritatea paznicilor publici de vânătoare, consideră calitatea ce o au ca o îndreptățire de a vâna fără permisele legale de vânătoare, eludând astfel dispozițiunile legii vânătorului.

Spre a înlătura orice posibilitate de a se eluda legea, s'a luat dispozițiunea de a se acorda această calitate numai vânătorilor consacrați deci cu permise anuale în regulă.

În consecință ne veți comunica numele paznicilor publici din județ cari nu și-au scos permisele de vânătoare pe a. c., urmând ca Ministerul să dispună ridicarea cărții de recunoaștere.

Intrucât repartizarea primelor se făcea de Minister cu foarte multe greutate, — la intervenția noastră Ministerul de justiție, direcția judiciară a dat ordinul circular No. 86073 din 12 Noiembrie 1932, pe baza căruia modul de repartizarea sumelor se va trece în chiar cuprinsul hotărârei instanței.

Anexat vă înaintăm în copie acest ordin circular, urmând a-l aduce la cunoștință agenților însărcinați cu instrumentarea.

Deoarece deseori se ivesc erori din cauza asemănării de nume la societățile de vânătoare, vă rugăm a pune în vedere societăților din județ și anume celor care au nume ca acesta: „Societatea Vânătorilor din Com.” sau „Societatea de vânătoare din”, să-și aleagă un nume propriu pentru ca deosebirea de alte societăți să se facă mai ușor.

Se va observa cu această ocaziune ca în județ să nu existe două societăți cu nume la fel.

Fiecare societate va raporta apoi Ministerului de schimbarea numelui.

Șeful Serv. Vânătoarei:

Dir. Gen.: (ss). N. Săulescu.

Șeful Biroului: (ss). Ceaușu.

— Se oprește vânătoarea epurilor și potârnicilor până la 1 Octombrie 1933, pe teritoriul com. Panteicu. — Journ. No. 14817—1931.

— Se interzice pentru anii 1932 și 1933 vânătoarea oricărei specii de vânat, cu excepția celor răpitoare, pe terenurile com. Ciurila, Sălicea și Vălișoara. — Journ. No. 16946—1931.

— Se oprește vânătoarea epurilor și potârnicilor, până la 15 Ianuarie 1934, pe teritoriul com. Silivașul de Câmpie. — Journ. No. 17768—1931.

— Se interzice vânătoarea pentru vânatul util, pe terenurile com.: Săvădisla, Vlaha, Finișel, Stolna și Luna de Sus, până la 15 Mai 1934. — Journ. No. 3250—1932.

— Se oprește vânătoarea epurilor, în toată țara, din seara zilei de 31 Decembrie anul c. Ministerul va putea acorda autorizații speciale, cu avizul motivat, al inspectorului județean și avizul Consiliului. — Journ. No. 17308—1932.

— S'a aprobat ca valabilitatea permiselor de vânătoare, eliberate în anul 1932, să fie prelungită până la 15 Ianuarie 1933 inclusiv. — Journ. No. 17731—1932.

REDAȚIONALE

Revista noastră își ține paginile la dispoziția întregii lumi vânătoarești, societăți și particulari. Orice contribuție, intrând în preocupările sportive pentru care s'a întemeiat, sunt binevenite. Vom publica cu plăcere și scurte dări de seamă asupra activității societăților de vânătoare, pescuit sportiv și chinologie, în o parte pe care vom rezerva-o unor asemenea comunicări.

Excludem din paginile noastre însă cu desăvârșire discuțiuni cu caracter personal, după cum nu dorim să adâncim prin publicitate eventualele neînțelegeri, care pot să se ivească în sânul organizațiilor noastre cynegetice.

Rugăm pe toți pretenții noștri să ne onoreze cu colaborarea lor, întinzând cât mai larg câmpul, celor ce-și comunică reciproc gândurile, observațiunile, propunerile și experiențele.

Cum revista noastră vrea să întrunească sub umbrarul ei nu numai cititorii și colaboratori cu limba maternă cea românească, primim manuscrise în oricare limbă vorbită în țară, angajându-ne să ne îngrijim de traduceri bune.

Am fi cu deosebire mulțumitori, dacă contribuțiunile ar fi însoțite pe cât posibil și de ilustrațiuni (desene, fotografii), prin care se înalță mult interesul celor scrise.

Rugăm pe prietenii noștri, și pe cei care apreciază intențiunile noastre și felul cum ne prezentăm cu acest număr prim al revistei, să ne facă serviciul de a o recomanda în cercul cunoștințelor lor. Suntem gata să trimitem câte un număr de probă celor ce ne cer acest lucru și celor a căror adresă ni-e comunicată de prietenii noștri.

Numărul de față al revistei îl considerăm număr de probă și îl trimitem tuturor celor pe care îi cunoaștem, că au un interes pentru preocupările noastre. Numerele următoare nu le vom expedia decât abonaților, adică celor ce ne-au trimis costul abonamentului pe cel puțin o jumătate de an, sau care ne-au avizat pe carta poștală alăturată, că doresc să fie considerați de abonați, punând în vedere plata abonamentului.

Greutățile editării unei asemenea publicațiuni ar fi inutile și considerabil sporite, dacă am scoate-o într'un număr de exemplare mai mare decât cel asigurat prin abonamente și vânzările cu numărul, iar de altă parte ar fi, credem, o lipsă de delicatețe din partea noastră, dacă am bate de mai multe ori la o ușă, care nu ni s'a deschis.

Rugăm în urmare pe toți cari doresc să primească revista să ne adreseze alăturată cartă poștală complectată corespunzător, și pe cât posibil, să ne asemneze costul abonamentului.

Deși s'a mai publicat în diferite reviste apărute la noi descrierea unor rase canine, facem și noi aceasta, intrând în programul revistei de a se ocupa succesiv de toate rasele întrebuințate și acclimatizate în țară, fără a ne mărgini numai la rasele de vânătoare. Vom publica deci în fiecare număr standardul unei rase canine alternând grupurile; astfel în numărul viitor vom da standardul pointerului, apoi a unei rase din grupul câinilor de poliție, apoi din al celor de viziună, încât fiecare amator să-și găsească la această rubrică cu timpul descrierea rasei sale favorite. De asemenea vom ilustra aceste descrieri cu clișee reușite de câini tipici din țara noastră.

Tot în nrul viitor vom publica și Regulamentul de producție.

Reuniunea R. a Prăsititorilor de Câini,

roagă pe toți Dnii membrii, cari sunt în restanță cu plata cotizațiilor pe anul sau anii trecuți să binevoiască a trimite cât mai neîntârziat sumele cu cari dătoarează, sau să ceară să li se trimită cărțile de membrii cu ramburs.

Adresa: R. - R. P. C. - Cluj, Str. Mașiniștilor Nr. 4.

Doriți să Vă montați sau
impăiați trofee?

Cu gust și pricepere
veți fi satisfăcuți numai
la firma

N. ROȘCA,

CLUJ

Str. Regina Maria No. 2.

Sumarul Numărului 1

	Pag.
Ionel Pop: Pornind la drum	1
Ion Al. Brătescu-Voinești: Cu undița	2-5
* * * Ion Al. Al. Brătescu-Voinești	6
Prof. Dragoș Navrea: Reglementarea vânării urșilor	6-8
Maior C. Rosetti Bălănescu: Insemnări despre urmele vânatului	8-11
Col. i. retr. H. v. Bömches: Moarte chinuită	11
Cpt. E. Călugăru: Crepuscul	12-13
Ion Victor Vancea: Observații și constatări practice asupra Legii pentru reglementarea vânătoarei	13
S. D.: Epigramă	13
Din Munți și din câmpii	14-17
Vânători regale	
Inaugurarea muzeului de vânătoare	
Noua lege a pescuitului	
Eug. Târnăveanu: Sportul canin	17-18
* * * Ianuarie	18
* * * Cărți - Reviste	19
Decizii ministeriale	20
Redacționale	20

PATRU SEZOANE DE VÂNĂTOARE
au consacrat definitiv CARTUȘELE

FABRICEI ROMÂNE
DE CARTUȘE DE VÂNĂTOARE
București, Șoseaua Ștefan cel Mare 45

NEINTRECUTE ÎN URMA CALITĂȚILOR LOR:

grupaj strâns,
putere de pătrundere,
regularitate,
prețuri raționale.

Marca „3 stele” (fără fum).

Marca „2 stele” (fără fum).

Marca „1 stea” (pulbere neagră specială).

Marca „Vulpe” (pulbere neagră specială).

De vânzare la toate magazinele mai importante
din țară, și la „Uniunea Generală a Vânătorilor din
România” (București III, Str. General Chr. Tell 9 bis).

Adrese de canise

Airedale-Terrieri și Dobermani
de cea mai înaltă clasă sange și pedigree
prăsește canisa „de Romanhof“, propr.
A. Seidl, Cernăuți, Str. Hotinului 2. Pro-
duse ale canisei la diferite vârste aproape
în permanență de vânzare.

Pointeri:

Canisa „of Derna“
propr. **Morvay Lóránd,**
Dernișoara, Poșta Derna, Jud.
Bihor.

Canisa „Eugeron“,
Cluj, Str. Mașiniștilor 4. Primește pre-
notări pentru că-
ței.

Setteri:

Canisa „Wisdom-Queen“, Propr. Prof.
**C. Ionescu-Mihăilești, București, Institu-
tul Cantacuzino.**

Canisa „Of Derna“ **Morvay Lóránd,**
Dernișoara, Poșta Derna. Jud. Bihor.

Un bun **thermos**
este indispensabil
vânătorului și
sportsmanului dar
face bune servicii
ori-cui în călătorii,
excursii și în case
cu copii mici. Pro-
curati-l dela firma
N. ROȘCA,
Cluj, Strada Regina Maria No. 2.

Spanieli:

Canisa de Springeri
„dela Ott“, propr.
Dr. Carol Bretz,
medic, Făgăraș.

Cockeri: **Francisc**
**Kott, Sibiu, Str. Joa-
gărului Nr. 1.**

Gordonii:

Canisa „de Leda-
Narcis“ propr. Lt.-
Col. **Iotta I. St.,**
Pitești, Bulevardul
Ferdinand 40.

Braci germani cu păr scurt:

Canisa „Artemis“,
Timișoara, III. Str.
C. Porumbescu 53/a
In prezent caței și
o cățea dresată de
vânzare.

Canisa „v. Bücher-
hof“, propr. **F. Bü-
cher,** Lugoj, Avram
Iancu 10. Caței de
vânzare, eventual și
o cățea dresată.

Canisa „Fulger“
propr. **Tr. Leoca,**
Cluj, Uzina de A.S.
Prenotări pt. caței.

Canisa „v. Mül-
lersheim“ pr. **Ervin**
Müller, Caransebeș.
Prenotări pt. caței.

Canisa „de Vadu-
gal“, propr. **Gh. P.**
Mihăilescu, Bucu-
rești, Victoriei 218.

Canisa „de Caran-
sebeș“, propr. **Gh.**
Gava, Caransebeș.
Primește prenotări
pentru caței.

Canisa „de Seme-
nic“, propr. **Dr. Isac**
Rădulescu, Caran-
sebeș. Prenotări pt.
caței.

Griffoni:

Canisa „De Molda-
via“, Propr. **Al. Râș-
canu,** București,
Maria Rosetti 24.

Canisa „Eugeron“,
Cluj, Str. Mașiniș-
tilor 4. — Primește
prenotări pt. caței.

Canisa „Nell“, Ba-
curești 43. Gr. **Ale-
xandrescu, — Dr.**
Th. Ștefănescu.

Canisa „Orion“,
propr. **Dr. Erwin**
Schnell, Titu, (Dâm-
bovița). Vinde câinii
supranumerari.

Câiniciobănești germani:

(ziși c. lupi.)

Canisa „Udvarbe-
rény“ propr. **Árpád**
Lovasberényi, res-
tauratur, Arad. Pră-
sește cu materialul
cel mai bun din țară.
Primește prenotări
pentru caței.

Etalon de montă
„Udvarházi Rex,
Champ. 1928—31“,
montează cațele cu
pedigree. A se adre-
sa propr. **C. Erdélyi,**
arhitect, Arad,
Barițiu, 7.

Vânătorul de munte

știe să aprecieze o gustare bună atât în
cabană cât și în liber la un popas. El
își provide ranița cu renumitele conserve
alimentare, șuncă și salamuri ale firmei

FR. BRAEDT ȘI FII

pe cari și-le procură fie direct dela și cu
prețul de fabrică, fie dela prăvălia de de-
licatesc. Frații Braedt și filii, Bistrița.

Numai un vânător poate face fotografii atât de pline de viață,

utilizând aparate de fotografiat moderne.

Se găsesc în mare asortiment în prăvălia de specialitate
a firmei:

FII LUI P. KOVÁTS

Catalog gratuit. Cluj, Piața Unirii 8. Catalog gratuit.

Shottish Terrieri:

Canisa „of Bega“, propr. **Victor Pro-
chasca,** Timișoara, IV., Str. Bonațu 21,
a lansat întâia această rasă. Caței de di-
ferite vârste de vânzare.

Canisa „Euge-
ron“, propr. Cpt.
E. Călugăru,
Cluj, Strada Ma-
șiniștilor N-rul 4.
Caței de vânzare
Lei 2500—3000.

Dogi germani:

Canisa „Euge-
ron“, propr. Cpt.
E. Călugăru,
Cluj, Strada Ma-
șiniștilor, Nrul 4,
primește prenotări
pentru caței din
primăvară. Că-
țeaua mama
„CHAMPION“.

Canisa „von Nosen“, propr. **Fritz Braedt,**
Bistrița. Dogi băuți. Primește prenotări
pentru caței.

Foxterrieri: (netezi)

Canisa „Smootthaired“, propr. **S. Ko-
vach Alexandru,** Aradul nou, Str. Horia
Nr. 10, cea mai veche din țara noastră,
prăsește mereu cu material important.
Numai păr neted.

Canisa „Eugeron“,
propr. Cpt. **E. Că-
lugăru,** Cluj, Ma-
șiniștilor 4, prăsește
din câini netezi pre-
miati la expoziții și
concursuri. Etalonul
de montă: Derby
1928 **Piszok Hu-
bertus, URC. „C“**
255.

Canisa „dela So-
meș“, propr. **Silviu**
Pop, Bontida, Jud.
Cluj, prăsește din
material neted de
muncă. — Primește
prenotări pentru că-
ței.

Canisa „Stan-
dard“, propr. **Téby**
Barna, comuna Re-
gele Caroli, Județul
Arad, prăsește din
câini netezi impor-
tați. Caței de vân-
zare aproape în tot
cursul anului.

Sârmoși:

Canisa „Sport“, propr. farmacist **Gyalui,**
Tg.-Mureș, prăsește din câini sârmoși
munca continuu antrenament. Caței de
vânzare din timp în timp.

Canisa „de Bistrița“, propr. **Emil Bo-
zac,** notar public. Bistrița. Etalonul de
montă: sârmoși, premiat numai cu Pr. I.
atât pt. exterior, cât și pt. muncă.

Cea mai bună armă pentru ocro-
tirea vânatului este „flaubertul“

Doriți unul cu garanție și de
precizie îl găsiți numai la firma
N. Roșca Cluj, Strada Regina
Maria No. 2.

PIAȚA CANINĂ

SE CAUTĂ

FOXTERIERI una pereche, cu pedigree etate cca 3 ani dresați la viziună, preferabil cu părul neted. Oferte la revistă sau direct. Plut. Dumitru Crețu, Regimentul 13 jandarmi, Găești, județul Dâmbovița.

Câini Bernardini, boxeri germani și bulldogi englezi, numai cu pedigree. Oferte cu indicarea prețului și numărul matricol prin Administrația Revistei.

Pointeri, cu pedigree înmatriculat, cauta D-nii Arnold Popa, București I. Doamnei 12 și D. Sandovicișeful stației C. F. R. Verești, Vârsta 2-9 luni.

Câini de aret dresați, preferabili grifoni, pointeri sau și alte rase cu pedigree înmatriculat. Oferte prin Adția Revistei sub Căine aret dresat.

Câine de poliție dresat, eventual bulldogg englez dresat, cu pedigree. Oferte prin R. P. C. sau direct Leorda I. Petre, Giurgiv, Str. Princip. Nicolae 102.

Pointeri, Setteri, sau braci germani, cu pedigree înmatriculat, dresaj complet, nevicioși, buni apoteuri. Oferte detaliate la Adția revistei, sau Dior: E. Spadatto, Soc. Petrolul românesc, Moreni, Prahova, C. Panaitescu, farmacist, Dorohoi, P. Al. Mănescu, avocat, R-Vâlcea, Str. Traian No. 160.

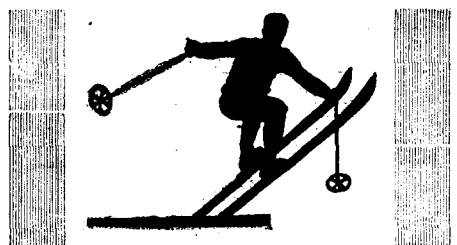
DE VÂNZARE

Brac german, 2 ani, puțin dresat, aret și nas bun, se vinde cu preț redus. Amatorii se vor adresa revistei cu mențiunea „BRAC”.

Shotish Terrieri de diferite vârste cu pedigree, 2 cățele și un câine. Amatorii rugăm a se adresa revistei cu mențiunea „SHOTISH”.

Dog german, cu pedigree, 7 luni, 30 kgr., culoare neagră-adâncă, conformația fizică excelentă, caracter bun, de vânzare. Prețul 10,000 Lei, Scriți revistă sub „DOG”.

Voiți să Vă procurați skiuri, patine

sau alte articole pentru sporturi de iarnă — nu scăpați din vedere adresa firmei **N. ROȘCA**, Cluj Str. Reg. Maria 2. Singura sursă bine asortată și de încredere.

Foxterrieri sârmoși, indiferent vârstă, cu pedigree înmatriculat, preferabil masculini sau perechi; condiție: blană sârmoasă inescapabilă, exterior bun, temperament și curaj. Dacă trecuți de un an să fie dresați și la viziună. Oferte cu indicarea prețului și numărul matricol prin R. R. P. B.

CÂINE japonez sau **Pekinghez** cu pedigree indiferent vârstă și gen. Oferte cu indicarea prețului la Adția Revistei.

CÂINI mănători pt. mistreți, indiferent rasa, fără pedigree. Oferte la adresa N. Balmez, notar, Maidanul, Caraș.

Brac german, dresaj perfect, fără vicii, cu pedigree înmatriculat cauta I. Alexandrescu, București, Str. Ing. I. G. Cantacuzino, Lotul 5, unde se vor trimite ofertele detaliate.

Uleiul „**MASTRAN**” face pielea moale și impermeabilă.

Il găsiți la firma **N. ROȘCA**, CLUJ Str. Regina Maria 2.

Imi spui mereu
Că te închini lui Dumnezeu
In mijlocul naturii vii!
Dar nu uita!
Orice monah
Se închină după scripturi! —
Tu 'nchinăte după

„ALMANAH”!

VANĂTORI!

**ALMANACHUL
VÂNĂTORILOR**
Vă instruește și
distrează!

Vânătorul își găsește norocul în Trofeu. - Il așteaptă din goana principală! - În pădurea vieții goana principală o formează Loteria de Stat, — iar goana principală clasa a V-a. - Procurați-Vă lozuri dela sursă!
Colectura principală pentru Ardeal

Banca Iliescu

S. A. Cluj, Str. Reg. Maria 42.

Recomand D-nilor vânători români CÂINI DE ARET DE RASE DIFERITE

cu cel mai perfect dresaj,
cu prețuri oneste.

Pentru a Vă edifica asupra calității materialului ce livrez cereți informații prin Adția revistei „Carpații”, dela Domnii vânători din România, cari și-au procurat câini din canisa mea. Adresa: **LEONHARDT KLEIN, Schweinfurt a/Main Zwinger: „MEINSTRAND”**

Recomand pescarilor de păstravi și lipani muște artificiale confecționate de mine după experiență de 30 de ani. Modele încercate și dovedite ca cele mai bune pentru apele noastre. Cărlige osig. engleze. Cereți ofertele! **Alexandru Hirschfeld**, Cluj Strada Nicolae Iorga 7.

Doriți **GHEȚE** bune și impermeabile pentru vânătoare și ski, — adresați-vă cu încredere firmei:

N. ROȘCA

Cluj, Strada Regina Maria No. 2.

Armă „**Sauer**”, țevi Krupp—Spezial—Stahl, cu ejectoare în perfectă stare vinde **F. Engelberger**,

Timișoara III. Strada C. Porumbescu 58/a.

Lucrări de giuvaergiu din trofee de vânătoare execută A. Voith, Cluj, I. Maniu 6.

„**Fucol**”, este numele uleiului de armă fabricat în țară ce împiedică ruginirea și curăță chiar găurile vechi de rugină, grație compoziției sale chimice speciale. Cereți mostră farmaciei Gyalui P. Tg.-Mureș.

Cele mai superioare unelte de pescuit, le livrează firma mondială

Hardy Brothers

Alnwick (England). — Cereți catalog!